

TYLI GROMYKO VIEŠNAGĖ

SOVIETŲ UŽSIENIO REIKALŲ MINISTERIS, NESENIAI VIEŠEDAMAS LONDONE, PASIRODĖ TOKS TYLUS IR NELINKĖS Į JOKIAS DIPLOMATINES KOMBINACIJAS, KAD TOKS JO ELGESYS SUKĖLĖ DAUGIAU DĖMESIO NEI KADA PASAKYTOS JO KALBOS. — NAUJAS JĖGŲ ISSIRIKIAVIMAS PASAULINĖS POLITIKOS SCENOJE.

Vytautas Meškauskas

Gera informuotas londoniškas savaitraštis The Economist savo kovo 20 d. vedamąjį skyrė Maskvos užsienio reikalų ministerio viešnagai Londone, taip jį pradėdamas:

"Mr. Gromyko, Rusijos užsienio reikalų ministerio, kinas be jokios abejonės buvo šią savaitę Londone, nuo antradienio iki šeštadienio ryto. Bet jo vizito diplomatinis efektas buvo toks, tarytum jis būtų vaikščiojęs po erdvę. Dėl Vietnamo, vieno iš svarbiausių temų jo pokalbyje subritų užsienio ministeriu Mr. Stewart, jis visai nenorėjo tartis. Kiekvieną kartą, kai Mr. Stewart užsimindavo Vietnamą, Mr. Gromyko tuojau pakeisdavo temą".

Dėl tokios stebėtinios Gromyko, kurio pavardė yra kilusi iš žodžio griausmas, tylos yra kele-

tas aiškinimų. Vienas iš jų yra toks, kad sovietai yra pažįstos, jog britų dabartinė Wilsono vyriausybė dėl blogos D. Britanijos ūkinės būklės yra taip priklausoma nuo Washingtono malonės, kad su ja neverta rimtai kalbėtis. Ji yra priversta pūsti į Washingtono dūdą.

Kita versija teigia, kad Maskva, įsipareigojusi padėti Hanoi režimui, negali elgtis taip, tarytum ji tą režimą išduotų. Tokios rūšies priekaištai Maskva ideologiniais sumetimais labai nenorėtų išgirsti. Pagaliau, yra manančių, kad nei Kinija, nei Šiaurinis Vietnamas šiuo momentu nenori jokių derybų, nes yra įsitikinę, kad įvykių eiga dirba jų naudai. Dėl to Sovietija atsidūrė prieš dilemą: ji turi arba padėti šiauriniam Vietnamui apsiginti nuo JAV aviacijos puolimų, tam tikslui pasiunčiant priešlėktuvinių raketų dalinius, kurių Kinija neturi, arba atsidurti prieš tarptautinio komunizmo teisumą kaip išdavikę.

Atrodo, kad nė vienas iš tų dviejų pasirinkimų Maskvai nėra prie širdies, todėl ji ir jos nuomonės reikšėjai ir tyli. Tiesa, Maskvos ambasadorius Paryžiuje Vingradovas, kuris, kaip jau Dirvoje buvo minėta, yra atšauktas, kad tą postą užleistas aukštesniam sovietų diplomato pareigūnui Zorinui, kas rodo kokią reikšmę Maskva skiria pokalbiams su de Gaulle, pareiškė išvykdamas iš Paryžiaus, kad pirmoji sąlyga taikos konferencijai dėl Vietnamo, yra amerikiečių aviacijos užpuolimų sustabdymas. Tačiau toks pareiškimas dar nereikia ligšiolinės lukuriavimo politikos pakeitimo.

Economist žurnalui atrodo, kad nepaisant visų žodžių ar tylos, Maskva labai nenorėtų aktyviai įsikišti į pietryčių įvykius. Viena iš svarbiausių priežasčių yra ta, kad toks įsikišimas verstų ją vesti ir naują politiką Europoje. Chruščiovo viešpatavimo pabaigoje atrodė taip, kad Maskva norėjo susitarti su Amerika ir kad ji į Amerikos kariuomenės stovėjimą Europoje pradėjo žiūrėti kaip į stabilumo faktorių, kuris ją pačiai nesudarė jokios grėsmės. Tačiau Chruščiovo įpėdiniai jau abejoja ką toliau daryti. Įvykiai pietryčių Azijoje neleidžia tiesiogiai tartis su Washingtonu, nors tos minties jie visiškai neatsisakė. Iš kitos pusės Zorino paskyrimas rodo, kad jie nori tartis ir sutais europiečiams, kurie norėtų Ameriką išstumti iš Europos, būtent su de Gaulle.

De Gaulle kampanija atpalaiduoti Europą nuo Amerikos duoda progos Maskvai ir Vokietijai išskirti nuo jos protektoriatą — Amerikos. Jei Bonna nepasitiks Amerika, ji ieškos susitarimo su Sovietija, atsisakydama Vokietijos sujungimo minties. Savaimė aišku, kad smarkesnis Amerikos užsiangažavimas pietryčių Azijoje kelia abejonių, ar ji norės ir galės lygiai taip pat rūpintis Vakarų Europos likimu kaip iki šiol. Tas abejonės sovietų diplomatija ir nori išnaudoti kalbėdama daugiau su de Gaulle, kaip su Wilsonu. Tačiau tokia raida verčia britus ieškoti glaudesnių santykių ir su Washingtonu ir su Vakarų Vokietija. Kad taip ir yra, paaiškėjo per Wilsono vizitą Vokietijoje.

Tokių būdu sovietų eventualus smarkesnis flirtas su de Gaulle gali pagimdyti naują Atlanto ašį: Washingtonas — Londonas — Bonna. Žinoma, iki to dar toli, tačiau žiūrint iš šios dienos jėgų susidėstymo taško, tai būtų galimybių ribose.

Kas nauja Pasaulyje

* JAV AMBASADĄ SAIGONE susprogdinus, tenka laukti dar didesnės įtampos toje pietryčių Azijos dalyje.

Du žuvę amerikiečiai, visa eilė sunkiai sužeistų, dideli medžiaginiai nuostoliai, tai augančio teroro vaisiai, nuo kurių negali apsisaugoti amerikiečių institucijos Vietname. Tai ne vien karas džunglėse, bet džunglių karo taktika visur.

Ruošiant laikraštį spaudai, dar nebuvo žinoma JAV prezidento ir vyriausybės reakcija. Ambas. gen. Taylorui atvykus į Washingtoną padėčiai Viename diskutuoti, tenka laukti didesnio dėmesio jo pozicijai, kad komunistai supranta tik reaguojimą ginklu.

* JAV SOCIALINĖS GLOBOS KAINA 1964 m. padidins sekančiai: padidintoms pensijoms — 1,6 bil. dol., beturčių pašalpoms — 4,1 bil. dol. Tuo tarpu švietimo reikalams skirtos sumos pakyla tik 1,3 bil. dol.

Bendrai, socialinei globai skirtos sumos siekia 6,3 bil. dol. Tuo pačiu kyla alų bei pajamų mokesčiai.

Pagal naujus įstatymų projektus, pensijos vėl bus pakeltos ir moterys galės pensijon išeiti su laukusios 60 m. Žymiai palengvės sąlygos bedarbių ir kt. pašalpoms gauti.

Spėjama, kad Medicare planas pradėsias veikti 1966 m.

* NIKITA CHRUŠČIOVAS po truputį vėl laimi sau vietos komunistų enciklopedijose. Jei "Socializmo Epochoje", stambiame leidinyje, buv. diktatorius nebuvo nė žodžiu užsimintas, naujai pa-

Lietuvos Diplomatinės Šešios Lozoraitis sutikimas Montivideo aerodrome, Vidury min. S. Lozoraitis, šalia jo Urugvajaus užsienio reikalų ministerijos protokolo direktorius R. Dominguez Gomez ir Lietuvos atstovas Urugvajuje A. Grišonas.

Lietuvos pasiuntinybėje Urugvajuje Lietuvos Diplomatinės Šešios Lozoraitis sutikimas Montivideo aerodrome, Vidury min. S. Lozoraitis, šalia jo Urugvajaus užsienio reikalų ministerijos protokolo direktorius R. Dominguez Gomez ir Lietuvos atstovas Urugvajuje A. Grišonas.

MIN. S. LOZORAITIS URUGVAJUI

Lietuvos diplomatinės šešios St. Lozoraitis, grįždamas iš Pietų Amerikos Lietuvių Kongreso, atsilankė Urugvajuje. Montivideo aerodrome S. Lozoraitį sutiko Lietuvos chargé d'affaires a. i. A. Grišonas, Urugvajaus užsienio reikalų ministerijos protokolo direktorius įgal. ministeris Roberto Dominguez Gomez, Lietuvos Pasiuntinybės spaudos attachė K. Čibiras, vietos lietuvių kolonijos atstovai ir grupė lietuvių tautiniuose rūbuose.

Min. St. Lozoraitis, atstovo A. Grišono lydimas, buvo priimtas Tautinės Valdomosios Tarybos (Prezidentūroje) nario Alejandro Zorilla de San Martin ir užsienio reikalų ministerio Luis Vidal Zaglio, su kuriais turėjo ilgesnius pasikalbėjimus Lietuvos reikalais.

Min. Lozoraitis vizito pobūdis ir draugingas Urugvajaus vyriausybės nusistatymas pasireiškė ir tuo,

kad jis padėjo vainiką prie Urugvajaus nepriklausomybės kūrėjo generolo Artigas paminklo. Šioje ceremonijoje, kurios iškilmingumas buvo pabrėžtas tam tikslui pastatytos kariuomenės garbės sargybos ir kuri rezervuojama sveikintiems valstybės vyrams, dalyvavo užsienio reikalų ministerijos atstovas protokolo vicedirektorius Juan Carlos Althabe, Lietuvos atstovas Grišonas, Montivideo lietuvių būrys ir Lietuvos draugai urugvajiečiai.

Svečio garbei A. Grišonas su žmona suruošė pasiuntinybėje priėmimą, į kurį atsilankė užsienio reikalų ministerijos atstovai, Kongreso Užs. Reikalų Komisijos pirmininkas Ulises Pivel Devoto, diplomatai, laikraš-

tininkai ir lietuvių visuomenės atstovai.

Lietuvos diplomatinės šešios susitiko su Montivideo lietuvių visuomene Urugvajaus Liet. Kultūros Draugijos ir parapijos priėmimuose, kurie pasižymėjo labai nuoširdžia nuotaika. Be to, jis kalbėjo La Voz de la Libertad, Lituanian en el Uruguay ir T. Jėzuitų radijo programose.

Montivideo dienraščiai paskelbė žinių ir nuotraukų apie min. Lozoraitį atsilankymą o dienraštis EL DIA isidėjo pasikalbėjimą.

Iš Montivideo min. S. Lozoraitis išskrido į Kolumbijos sostinę Bogotą.

* Vytautas Meilus, kurį laiką dirbęs Kanados konsulate Koelne, Vak. Vokietijoje, grįžo į Torontą. Po ilgesnių atstogų išvyksta į naują paskyrimo vietą — Tokiją, Japonijoje.

DEMONSTRAVO SAVO IŠRADIMĄ

Chio lietuvių gydytojų susirinkime kovo 27 d. dr. J. Maurukas demonstravo savo išradimą "Turio ekvivalento analizerį", naują analitinę chemijos instrumentą matuoti turio ekvivalentui. Jo pagalba analitinė chemija išvengiama iki 95% visų kalibruotų stiklinių indų, ypač pipetų. Pagreitina darbą iki 5 kartų. Nuotraukoje kairėje stovi dr. J. Maurukas, dešinėje stovi dr. Rimas. Prie stalo iš kairės stovi dr. A. Aželis, dr. V. Ramanauskas ir dr. J. Maurukas.

- Mes ieškome savanorių išvyti imperialistams iš Vietnamo!

Krymo paplūdimiuose tankams nelengva buvo nugalėti kiltis.

RYTŲ FRONTE

(30)

Kelias į Kaukazą atviras...

Vokietų armijos vyriausiojo štabo viršininkas gen. Halderis 1942 m. kovo 28 d. atvyko į Rastenburgą, Rytprūsioje, kur Hitleris miške buvo įsitaisęs savo štabą. Su savimi jis vežėsi 1942 metams karo planą, kurį paruošė užtruko kelios savaitės laiko. Pagrindė buvo numatyta didžioji vokiečių armijos ofenzyva Kaukazo kryptimi, užimti naftos šaltinius.

Šis planas nelabai patiko Halderiui. Abejonės jį kankino. Ar didžioji ofenzyva bus galima po visų žiemos kančių. Ruošiant planą Vlasovo armija dar nebuvo Volkove sunaikinta, Brockdorfo grupė dar buvo apsupta Demianske ir Kolmas nebuvo išlaisvintas. Pagaliau kovo pabaigoje vokiečiai turėjo ir kitų rūpesčių. Kryme Mansteino armija negalėjo pajudėti pirmyn ir rusai ten laikė Kerčo pusiasalį. Bet ypač sunki padėtis buvo prie Charkovo, kur sovietai sutraukė visas jėgas bandė atsiimti miestą.

Tačiau laukti nebuvo galima. Laikas dirbo rusų naudai. Reikėjo juos kaip galima greičiau paklūdyti ant kelių. Bet Halderis galvojo, kad tam atsiekti ofenzyva turėtų būti nukreipta į Sovietų Rusijos širdį -- Maskvą, ko Hitleris nenorėjo girdėti. Maskva jam kėlė šurpą ir sprendimo ieškojo pietuose, norėdamas atkirsti Stalinui naftos šaltinius. Pagaliau Hitleris galvojo, kai Rommelis užėmė Egiptą, galės žygiuoti į Persiją, per kurią vyko anglų ir ame-

rikiečių pagalbos tiekimas Sovietų Rusijai.

Kai gen. Halderio automobilis sustojo prie pirmųjų vartų į "Vilko landynę", sargybinis patikrinęs dokumentus pakėlė barjerą. Toliau teko važiuoti miško keliu, kurio abipus buvo pristatyta betoninių pastatų, nudažytų slepiama spalva, kad ir iš oro juos sunku būtų atskirti. Gen. Jodl sakė, kad "Vilko landynė" -- Hitlerio štabas -- buvo panašus į miškinį koncentracijos sto-

vyklą. Čia Hitleris su savo bendradarbiais dažnai dirbdavo iki 3 val. ryto.

Į pasitarimą buvo sušaukti vokiečių armijos vadai Keitel, Jodl, Halderis ir dar šeši generolai ir admiralai. Visi susėdo aplink ilgą stalą, ant kurio buvo ištiestas žemėlapis. Hitleris sėdėjo gale stalo, kad galėtų matyti visus. Halderis pradėjo dėstyti savo planą "Mėlynoji hipotezė", kuri pradžioje turėjo vadintis "Sigfrido hipotezė", bet Hitle-

Hitleris, Keitelis ir Halderis pasitarimo metu.

ris nenorėjo šiai operacijai duoti legendarinio vardo po to, kai Barbarosos operacija nevyko taip sklandžiai.

Kiekvieną momentu Hitleris pertraukinėjo Halderį, statydamas klausimus. Pagaliau po trijų valandų diskusijų Hitleris davė pritarimą pagrindinėms plano linijoms.

Pirmame veiksmė -- dvi armijų grupės turėjo sudaryti milžiniškas reples. Viena grupė pradėtų operaciją Kursko - Charkovo sektoriuje, išilgai Doną į pietus, gi kita grupė turėjo keltis iš Taganrogo Stalingrado kryptimi ir abi armijos turėjo susitikti suimant maišan sovietų jėgas tarp Donetzo ir Dono.

Antrame veiksmė -- žygiuoti Kaukazo kryptimi ir užimti naftos šaltinius.

Po pasitarimo Halderis išvyko pavargęs. Hitleris su savo manija žinoti geriau už visus jį iškamavo. Tačiau jam atrodė, kad pavyko Hitlerį įtikinti ir kad šis planas bus priimtas. Jei planas pasiseks, Stalinas prarastų visą Kaukazą su Astrachanu ir Volgos žiotis.

Beliko tik išdirbti įsakymus ir juos išsiuntinėti didiesiems armijų vienetams.

Po septynių dienų gen. Jodl pristatė Hitleriui pasirašyti įsakymą. Vyriausias vokiečių armijos štabas pagal seną tradiciją, kuri veikė prūsų štabuose jau šimtą trisdešimt metų, įsakyme paliko iniciatyvą veikti pagal aplinkybes pietų armijų grupės vadui Bockui.

Kaip tik dėl šio punkto ir užkliuvo "Mėlynasis planas". Hitleris nustojo tikėti savo generolų ištikimybe. Didžiųjų grupių vadai priešinosi Hitlerio įsakymų paraižinui vykdymui.

Perskaitys įsakymą, Hitleris atsisakė pasirašyti, nes jame buvo per daug laisvės ir iniciatyvos pietų armijų grupės vadui, ko Hitleris nenorėjo girdėti, kad bent dalinai jo įsakymai būtų keičiami. Jis reikalavo, kad įsakymai būtų smulkmeniškai suredaguoti ir pildomi paraižinui. Kadangi Jodl raukėsi, Hitleris paėmė įsakymą ir pasakė, kad jis pats jį surašys. Kitą dieną jis paruošė dešimties lapų įsakymą "Instrukcija Nr. 41". Su "Instrukcija Nr. 21" t.y. Barbarosos hipoteze, šis dokumentas buvo fatališkiausias II Pas. kare.

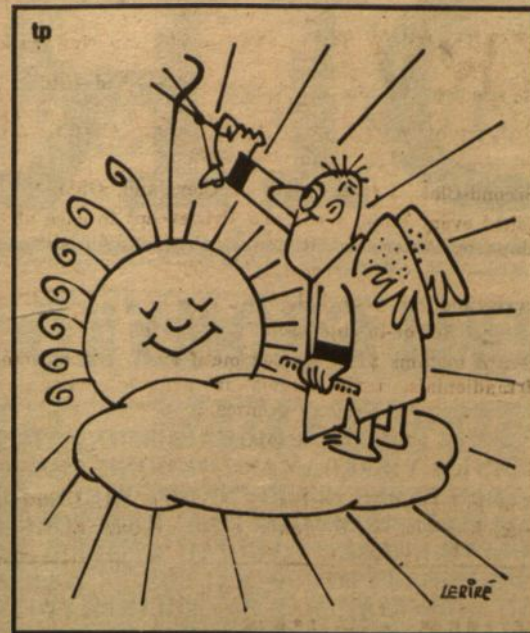
"Žiemos mūšis Rusijoje baigiasi. -- rašė Hitleris šioje instrukcijoje. -- Priešas susilaukė didelių nuostolių ir jo didieji rezervai yra išsekę."

Remdamasis šia teze, Hitleris dėstė savo idėją:

"Kai tik oro ir tereno sąlygos leis, vokiečių vadovybė turį perimti fronte iniciatyvą".

Viena iš svarbiausių problemų buvo apsaugojimas milžiniško sparno išilgai Dono. Tam Hitleris ėmėsi sprendimo, kuris iššaukė Stalingrado katastrofą.

Sovietų karinis kritikas pulk. Čilin, savo knygoje "Svarbiausios operacijos didžiajame patriotiniame kare" rašo, kad sovietų kariuomenės laikymasis Kryme neleido vokiečių XI armijai pajudėti Volgos ir Kaukazo kryptimi. Trys sovietų armijos, tai yra septynios pėstininkų divizijų, dvi kavalerijos divizijos ir 4 šarvuotųjų brigados buvo uždariusios Parpačo sąsmauką 18 km. pločio, kuri vedė į Kerčo pusiasalį ir galėjo būti tramplinu į priešakines Kaukazo pozicijas. Tad apie dešimt tūkstančių sovietų kareivių gynė kiekvieną kilometrą šitame "tilte" arba 10 žmonių gynė vieną metrą šio svarbaus fronto. Prieš juos buvo prieštankinis griovys, dešimties metrų pločio ir penkių metrų gylio ėjės per visą sąsmauką, po to

Be žodžių...

sekė spygliuotų vielų užtvoros ir minų laukai bei iš pilno padarytos prieštankinės kliūtys. Abiejuose šonuose to 18 km. fronto buvo vanduo, iš kur negalima buvo išsilaipinti.

Ir šitaip sustiprintą frontą Mansteinas pasiryžo pralaužti. Gegužės 8 d. turėjo prasidėti ofenzyva. Taip stipriai įsitaisiusį priešą galima nugalėti tik drąsa ir gudrumu. Mansteino planas rėmėsi gudrumu.

Naktį gegužės 7 ir 8 Feodosios paplūdimyje pionieriai tyloje ruošė laivus ir keturios kuopos tyloje irkludamos pradėjo plaukti pagal krantą. 3 val. 15 visa vokiečių artilerija atidarė ugnį. Kaukdamis Stukas pradėjo bombarduoti sovietų pozicijas. Iš sovietų pusės artilerija irgi atsakė ugnimi.

Į dangų buvo paleistos baltos raketos ir vokiečių pėstininkai pradėjo puolimą, su pionieriais prieky, kad pašalinti minas ir prakirsti spygliuotų vielų užtvaras. Sovietai iš savo artilerijos sukoncentravo ugnį į tą vietą, kur vokiečiai turėjo pasirodyti. Tuo metu laivuose buvę daliniai užvedė motorus. Dabar niekas jų nebegalėjo girdėti. Greitai jie priartėjo prie tos vietos, kur iš jūros vanduo pripildė prieštankinius griovius ir įplaukė vidun išsoko krantan, iš automatų pradėję šaudyti rusus, pirm ne-

gu šie susiorientavo kas įvyko. Rusai su liepsnosvaidžiais bandė gintis. Tuo metu pasirodė iš jūros naikintuvai ir žemai skrisdami apibėrė bombomis rusus, kurie buvo priversti slėptis. Vokiečiai pasikėlė ir įsiveržė į rusų apkasus.

Kairėje Feodosios kelio šarvuotieji prasiskynė kelią per minas. Sunkieji tankai sekė iš paskos, dengdami savo ugnimi pirmuosius dalinius.

Tik gegužės 9 d. vokiečiams pavyko užimti poziciją už prieštankinio griovio ir dabar vokiečių tankai vienas po kito prasiplaukė ir visu smarkumu pradėjo pulti rusus, užimdami antrą ir trečią gynybos liniją.

Bet Mansteinas nebuvo linkęs, kad rusai turėtų savo Dunkerque ir visom įgėjom puolė pusiasalį Kerčą, neduodamas laiko rusams išsigelbėti. Stalinas nebepajėgė išgelbėti savo armijų. Rezultate vokiečiai paėmė nelaisvėn 170,000 rusų kareivių, 1133 patrankas ir 258 tankus. Per 8 dienas trys sovietų armijos pasidavė šešioms vokiečių divizionoms.

Ši Mansteino pergalė dabar leidoda imtis svarbiausios operacijos uždavinio, pulti Kaukazą, kai tuo pačiu laiku prie Charkovo Kleisto divizijos irgi sudavė priešui mirtiną smūgį.

(Bus daugiau)

PALIK AŠARAS MASKVOJE

B. ARMONIENĖS atsiminimai iš tragiškų pergyvenimų Sibire jau išėjo lietuviškąja laida. Knygą išleido VILTIES LEIDYKLA.

KAINA 3 DOL. Gaunama Dirvoje ir pas knygy platintojus.

PELNYKITE DIVIDENTUS KETVIRČIAIS

VISOMS TAUPYMO SĄSKAITOMS

NEATIDELIOJANT ATIDARYKITE SĄSKAITĄ DABAR

4 1/2% DIVIDENTAI IŠSIUNCIAMI PASTU KETVIRČIAIS... INVESTMENT SĄSKAITOMS.

"SERVING YOU SINCE 1922"

Indėliai apdrausti iki \$10,000 federalinės valdžios įstaigos

ST. ANTHONY SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

1447 So. 49th Court, Cicero, Illinois 60650
Juozas F. Gribauskas, sekretorius
Chicago Phone: Area Code 312; 242-4395;
Suburban Phone: 656-6330.

PLANINGAS TAUPYMAS

MOKA GERUS DIVIDENDUS!
PRADĖK TAUPYTI ŠIANDIEN!

• Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokam visas pašto persiuntimo išlaidas.

• Dabartinis dividendas 4 1/2% išmokamas du kart per metus.

MUTUAL Federal SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

2212 WEST CERMAK ROAD ■ CHICAGO ■ VI 7-7747

OFFICE HOURS: Monday, Tuesday, Friday 9 to 4;

Thursday 9 to 8; Saturday 9 to 1; Wednesday closed.

JOHN J. KAZANAUSKAS, President

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE PIRKITE NAUJOJE MODERNOJE

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖJE

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. Janušaitis ir J. Mažeika

ČIA GERIMUS PIRKSITE TIKRAI PIGIAI! TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ

1. Imp. 5-Star FRENCH COGNAC	5th	5.75
2. HENRY McKENNA Kentucky Bourbon..	5th	4.98
3. GLENMORE VODKA	5th	2.98
4. Imp. French NAPOLEON Brandy.....	5th	3.35

5. COINTREAU Liqueur and Brandy	5th	4.75
6. LIEBFRAUMILCH Imp. German Wine ..	5th	.98
7. BORDEAUX Imp. French Wine	5th	.98

Be to, didžiausias pasirinkimas importuotų maisto produktų iš viso pasaulio kraštų.

DIRVA

The Lithuanian Newspaper
Established 19156907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103
Telephone: 431-6344.

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.

Published every Mon., Wed., and Fri. except in case of
Holidays by American Lithuanian Press Radio Ass'n
VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$11.00. Single copy 10 cents.

Editor-in-chief Jonas Čiuberkis.

Prenumerata metams \$11.00, pusei metų \$6.00. Dirva išeina:
pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais,
išskyrus šventes.

Redaguoja:

Jonas Čiuberkis ir Vytautas Gedgaudas

Redakcinė kolegija: P. Bastys, E. Čekienė, A. Laikūnas,
R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

PLĖSKIME VEIKLĄ

Šio laikraščio korespondentas, dalyvavęs LB narių metiniame susirinkime ir pastebėjęs ne-gausų būrį atsilankiusių, klausia kodėl beatsilanko vos 20-30 asmenų. Bendruomeninė idėja kad ir didžiai vertindamas, nesistūžti mažaj korespondencijoj tokio "nusikvėpimo" tikrųjų prie-žastų nagrinėti.

Laiko tekėmė viską neša ir glemžia. Savo tarpe turime tokių, kurie jau yra pasinešę plaukti su gyvenimo srove, kur ji juos benešė. O buvo laikas didelio vargo, baimės ir nežinios. Tąsyk brolis brolio ieškojo ir jį suradęs džiaugėsi, jam šilutėlius įėjusius klostė. Taigi, pavojai praėjo, lekiame su vėju. Žinoma, daugiausiai katras sau. Tiesa, iš pradžių atsiradę svečiose šalyse, kol dar materialiai nebuvo me atkūti, lyg ir bandėme sutapti, o kai netrukus ėmėme jau apsi-siženkinti atsivežtųjų partijų spalvomis -- susiskirstėme į brolius ir pusbrolius.

Kitos priežastys.

Bendruomeniniam mūsų visų sąlyčiui sustiprinti kenkia mūsų gyvenviečių išsibarstymas. Senieji mūsų išeiviai sėdo gyventi glaudžiau prie vienas kito, todėl jie buvo išvystę didelį kūrybinumą, ypač sukaupiant pinigą didėse statybose ka, bažnyčios, klubai, bankai, etc. O kiek buvo visokių draugijų suorganizuota, na, ir mokyklėlių savajai kalbai ir raštui išlaikyti. Jei mes čia atvykę dar trečioji jų kartoj atrandame šviesių asmenybų besireiškiančių lietuviškoje veikloje ar nebologai kalbančių gimtąja kalba, atsimenant koki išsilavinimo jų tėveliai buvo, tai paskutiniai atveiliai dėl pergreito pasinešimo į svetimybės mūsų tautai gero nežada. Dėlto ir senųjų lietuvių pinigais statyti įvairūs pastatai, kaip ir bažnyčios, ima atitekti svetimiesiems.

Daug laiko nubėgo, kai ne taip jau sėkmingas lietuvių bendruomenės kūrimo bei jos plėtimo darbas truko juo labiau, kai ilgai laiką mūsų auktesni lietuvybės išlaikymo žūlai ar pareigūnai vis vėlėsi po politinės pakulas, tuom pakenkiami mūsų visų didesniams suartėjimui bei susidrausminimui.

Dabar tie reikalai, atrodo, pakrypo gerojon pusėn, bet vis dar su mažais klausukais -- ar ilgai išversime. Trokštume visapusiškos tautinės vienybės ir politinės grupės gražaus ir broliško sutarimo belaisvinant Tėvynę iš okupanto priešpaudos. Kai vyresnieji amžius slegiami nueina į Anapus, o kiti vis daugiau ima pavargti visuomeninį darbą bedirbant, savaime iškyta problema, kaip įvesdinti daugiau jaunimo į bėpasitrauktųjų vietas. Reikia žinoti, kad daugelis mūsų jaunimo tebesirūgda savo viduje tarp gyvenamojo krašto ir lietuviškosios kultūros pranašumo ir ta rungtis jiems yra ganėtinai sunki.

Vien "pamokslais nuo kalno" jaunimo neprisiviliosime. Sveikintinas sumanymas netolimoje ateityje sušaukti laisvojo pasaulio lietuvių jaunimo kongresą, kurs pajudintų visą jaunuosios kartos masę, duotų orientacines galres, surastų lietuviškąjį kelią, žinoma, kiek skirtingas nuo užvesto dabar vyresniosios kartos tautiečių.

Jau ima ateidinėti džiuginančios žinios, kad į lietuvišką bendruomenę apylinkę (o gal ir apygardų) valdybas vis daugiau jaunimo įsijungia dirbti. Vyresniųjų pareiga leisti įsitraukti tan darban, kuris atitiktų jų pomėgiui ir sugebėjimui. Gražiai bendradar-

biaujant įmanoma prieiti prie didelių darbų ir juos nugalėti.

Plėstinė lietuvių Bendruomenės apylinkų steigimo tinklai, kur jų dar nėra ir daugiau lietuvių gyvenama. Mes turime tokių lietuvių kolonijų, kurias vadiname nusenusiomis -- jos pasigarsina priklausydamos prie kurios nors parapijos ir viskas. Ir į tokias neverta numoti lengva ranka, nes jų tarpe maišosi jų vaikai ar anūkai, prisipažindami esą lietuviškos kilmės, nors tėvų kalbos nebemoka. Iš tokių suformavus lietuvių bendruomenės apylinkę pradžioje gal pasitenkintume tik kamai Vasario šešioliktają paminint ir auką išmetant, jei daugiau ko įdomesnio nepajėgtų suruošti. Matant reikimą, didesnis lietuvių kolonijos privaltų silpnasias nors kultūrinėmis programomis paremti, jei jau nekalbėti apie tikrąjį lietuvių "viršaičio" išrinkimą. Neatstumkime jų, kurie lietuviška kilmė tebesididžiuoja ir mūsų vargo Lietuvai linki viso gero. Juk ir Lietuvos Vyčiai senųjų lietuvių vaikai, o dėlko taip vėluojama ir juos įgludinti į mūsų bendruomenę. Tegu jų dauguma nebemoka lietuviškai kalbėti, tačiau jų visokerlopa talka šakotoje lietuvių bendruomenės veikloje itin reikalinga, jau nekalbant apie bandymus įmęstų tėvų kalbą gražinti.

Šia proga noriu užklausyti Philadelphiaus lietuvių koloniją. Pirmasis lietuvių emigracijos metais į JAV, ši vietovė labai plačiai garsėjo visokerlopiu išsivysčiusia lietuvių kultūrine veikla, (žitr. Liet. Encikl.). Dabar dar garsinasi su savo Muzikiniu Lietuvių Klubu, įvairiems parengimams namu su didokomis salėmis, na ir erdvia žemutinėje namo dalyje karčiamėle. Kas čia iš senųjų jau baigia nunokti, tai ne mūsų galioje atšviežinti, bet yra jaunų pajėgų t.y. senųjų atžalų gal ir maždvasių lietuvių, tačiau jų tarpe maišosi ir paskiausioji mūsų atvykėlių grupė, kuri bendromis jėgomis galėtų prisidėti prie tautinės gyvybės išlaikymo šiame kampe. Senieji pasakoja, kad anksčiau Philadelphiaus lietuvių kolonija turėjo nemažą lietuviškų klubų ir daug daugiau salitūnų-karčiamų; ar tik nebus tas prisidėjęs jų buvusiai gražiai tautinei ir kultūrinei pažangai smukti. Jei ne naujų ateivių blokšta banga, atrodo, gi čia nieko nebūtų išskyrus Lietuvos Vyčių veikimą.

Lietuvių bendruomenė yra mūsų tautos dalis išeivijoje. Jai pri-

š viso, atrodo, vienas iš mūsų tarpe vyraujančių būdingų bruožų yra užsimojimas perdaug tikėtis ir perdaug reikalauti netgi iš visos visuomenės, ne tik iš paskirų jos prasisiekėlių.

Aimanuojam, pavyzdžiui, kad mūsų išeivinė visuomenė normalus knygos tiražas jau susitraukęs į vieno tūkstančio, geriausiu atveju į keliolikos šimtų ribas, o su poezijos leidiniais dar praščiau. Aimanuojam, kad koncertus lankose net tūkstančiai, o tik viena kita šimtinė ar dar mažiau, ir kad dailininkų rengiamos parodos dar mažiau dėmesio tesusilaukiančios. Norim, kad visi, kas tik moka lietuviškai paskaityti, pirkty kiekvieną išleistą knygą, lankytųsi savo mieste kiekvienam koncerte, vaidinime, parodoj, paskaitoj, su batvakary, ir kad visi įsigytų nors po vieną kiekvieno dailininko paveikslą.

Jei taip būtų, tai turėtumėm dar jokio žmonių visuomenės negirdėtą reiškinį, tiesiog stebuklą. Iš Lietuvos dabar ateina žinių, kad ten dailiosios literatūros leidinio normalus tiražas esąs 10-15 tūkstančių (poezija irgi keletas tūkstančių). Vadinasi, apie 5 kartus daugiau negu buvo nepriklausomoj Lietuvoj, ir apie 10 kartų daugiau, negu mūsų išeivinėj visuomenėj. Betgi Lietuvoj mokančių lietuviškai skaityti ir knygai skaityti pakankamai subrendusių (vaikai nėra knygos skaitytojai--pirkėjai) yra apie pusantro milijono. Vakaruose tokių lietuvių vargu pririnktum daugiau kaip 150,000, kurių apie du trečdaliai yra išsibarsę šiaurės Amerikos plačiame žemyne, o likusieji -- kituose trijuose žemynuose: Pietinėj Amerikoj, Europoj ir net Australijoj. O vistiek, knygos tiražas čia proporcingai lygiai toks pat, kaip ir Lietuvoj, kur yra dirbtinai būdu išpūstų sąlygų knygai, net ir ne visada pageidaujamai, skleistis. Ten 15,000 juk yra maždaug 1% visų galimų skaitytojų. Čia 1,500 irgi yra 1% visų galimų skaitytojų. Taigi bolševikiniai vadeivos gali perdaug nesididžiuoti ir neniekinoti išeivijos tariamo apklausoje knygos ir apskritai kultūrinės kūrybos atžvilgiu. Išeivinė visuomenė ir nepalankesnės sąlygose tais dalykais tebesidomi ne mažiau intensyviai, kaip Lietuvoj bolševikų valstybinėmis priemonėmis diriguojama ir neva auklėjama visuomenė.

Be to, palyginkime save su kitomis visuomenėmis, sakysim, su angliškai kalbančiųjų visuomene. Angliškai kalbančiųjų brutto skaičius pasaulyje yra 298 milijonai. Tad potencialių knygos skaitytojų skaičius turėtų būti apie 150 milijonų, arba 1000 kartų daugiau, negu mūsų vakaruose. Jei-

klausyti yra mūsų visų švenčiausia pareiga, nes tuo daromės vienos šeimos nariais. Juo mažiau šeimos nariai priešgynių turi, tuo jie darnesni, talkingesni darosi ir jos gyvenimas yra laimingesnis. Ir kas čia pasakytą dar atmintina viena: kai Tėvynė pavojuje, niekas tada neturi teisų -- visi turi tik pareigas.

Juozas Bubelis
Philadelphia

Menininkai ir visuomenė (3)

V. RASTENIS

gu anglų kalba išleidžiamos knygos susilaukė iš tos visuomenės tiek pat intensyvaus dėmesio, kiek lietuviška knyga susilaukia mūsų tarpe, tai vidutinis angliškų knygos tiražas turėtų būti pusantro milijono. Bet tokį tiražą pasiekia (kartais ir pralenkia) tik labai reta knyga. Daugumas net "best sellerių" apsiriboją vienu ar pora šimtų tūkstančių. Daugybė angliškų knygų tenkinasi tik keliolikos ar net kelių tūkstančių tiražu. Yra poetų -- nebūtinai netikusių -- kurių poezijos leidinių tepavyksta išplatinti tiek pat, kiek ir toly kito mūsišio poeto. Tokių dalykų dedasi visuomenėj, kurios potencialas šiuo požiūriu yra mažiausia 1000 kartų didesnis už mūsiškės visuomenės.

O aktyvių meno kūrėjų -- rašytojų, dailininkų, muzikų -- savo kūrybos pateikiančių visuomenė, mes iš savo tarpo, proporcingai imant, turim nepalyginti tirščiau, negu esam turėję Lietuvoj, negu dabar yra Lietuvoj, ir turbūt tirščiau, negu betkokioj kitoj visuomenėj. Sakysim, pagal oficialius statistikos duomenis mūsų, lietuvių, Amerikos Jungtinėse Valstybėse yra gyvų, su visais vaikais, per 400,000. Taigi, maždaug penktadalis nuo šimčio, arba viena penkišimtoji dalis viso gyventojų skaičiaus. O kiek turim savo tarpe rašytojų, kurių raštai spausdinami? Turbūt kelios dešimtys? Jei taip, tai lietuvių rašytojų šiame krašte turėtų būti koki 25 ar 30 tūkstančių. Abejoju, ar tiek yra. Lietuvių dailininkų, dalyvaujančių parodose, turbūt yra daugiau kaip šimtas, maždaug tiek pat, kaip visoj Lietuvoj buvo, arba dabar yra. Jeigu visoj amerikinėj visuomenėj būtų toki pati proporcija dailininkų (ne namie šį tą patepinėjęčių, bet į parodas einančių), tai jų čia turėtų būti daugiau kaip pusė milijono. Bet neteko girdėt, kad kokia nors šio krašto nacionalinio masto dailės paroda būtų turėjusi pretendentių daugiau kaip keletą tūkstančių.

Tad atrodo, kad mūsų šionyktėj išeivinėj visuomenėj menininkų, arba, sakysim bandančių meninę kūrybą pasireikšti yra žymiai tirščiau, negu kitose visuomenėse. Galima sakyti, kad palyginti, mūsų visuomenė yra beveik persotintas talentų tirpinys. Todėl tiesiog nerealu iš tos mūsų visuomenės tikėtis, kad ji būtų pajėgi visus tuos talentų pasireiškimus be liekanų absorbuoti. Mes, anot to vokiečio, šios rūšies "lašinių ir dešros" pasiūlą turim gausesnė, negu kitų tautybių visuomenės.

Be to, mes gi čia turim ir kitų meninės kūrybos pasiūlą, kuriomis visiškai nesidomėti, užuotikimšti nuo jų ausis ir akis, nei priderėtų, nei būtų mums patiems naudinga. Todėl gal nerealistiška perdaug tikėtis iš mūsų visuomenės pajėgumo suvirstinti tiek meninio-kultūrinio peno, kiek jai siūloma.

Čia kalbam apie, palyginti, gausią pasiūlą kiekybės požiūriu. Jei kiekybės neapėriama, gėrybių vartotojas turi daryti atranką. O čia vėl neturim perdėti ir nuomonės apie mūsų visuomenės mokėjimą pasirinkti

kaip tik pačias geriausias iš siūlomųjų vertybių. Būtų gerai, jei visi mokėtumėm gerai pasirinkti, bet iš kur jau čia dabar kaip tik mes tą ir mokėsim būtinai geriau už visus kitus pasaulį! Mes nesam didesni ignorantai už kitus, bet turim labai daug pasiteisinimų, kodėl iš mūsų negalima reikalauti, kad būtum tokie meno kūrybos vertybių žinovai, kaip kad, pavyzdžiui, Prancūzijos karalių rūmų vyno ragautojai būdavo vyno žinovai.

Antra vertus, mes, galbūt, esam linkę ir iš menininkų tikėtis daugiau, negu normaliai yra pagrindo. Lyg sekdami bolševikų šūkį "pasivytį ir pralenkti", daugelis iš savų menininkų laukdame, lyg jie turėtų prilygti ir net pralenkti pačius pranašiausius žmonių talentus. O žinom gi, kad tam, nors gali-mybė ir yra, bet tikimybė labai maža.

Dėlto vieni iš anksto savus menininkus be atodairos ir dažnai be saiko giriam, lyg manydami tuo save ir kitus įtikinsią juos esančius daug didesnius, negu, galbūt, iš tiesų yra. Kiti, būdami realistiškesni (ar kartais ir ciniškesni), patyrę -- o kartais ir iš anksto nusprendę! -- jog tai nėra pirmaujančio skautismo žvaigždės žmonių talentų švaigždynė, pareiškiam nusivylimą, nesidomėjimą, kartais beveik panieką, ir nusiisukimą.

O turint galvoj, kad visoj žmonijos istorijoj meninė kūryba pastebimiau pasireiškusių talentų jei yra buvę gal šimtai tūkstančių, bet vos šimtai iš jų tėra palikę ligi šiol neišdildusių pėdsakų, labai mažai tėra pagrindo prileisti, kad betkuris mūsų talentas turėtų stačiai žygiuoti į tų kelių šimtų gretas, o ne pasilikti tarp anų šimtų tūkstančių kitų. Ir visiškai nėra pagrindo gėdytis, jei jiems tik tiek tebus lemta pasiekti.

* * *

Bet nėra ir, turbūt, niekad nebus taisyklių, kurios be svyravimų ir paklydimų vestų visuomenės skonį menui į vadinamą "teisingą kelią". Į "reikiamą" lygį. Ypač netikėtina, kad visuomenės skonis menui būtų pakeltas iki teoriškai pageidaujamo lygio priekaištais, barimais ar protestais. Talentų kūryba ir tos kūrybos komsumpcija visuomenėje bei visuomenės reakcija į ją visada buvo, yra ir bus daugybės faktų ir faktelių, reiškinijų ir reiškinėlių mozaika. Kiekvienas iš mūsų -- menininkas, visuomenininkas ar šiaip sau bendruomenininkas, -- galim įlipdyti į tą mozaiką ir šviesesnių, bendrą valzdą kilninančių faktelių bei reiškinėlių, bet vargu ar galima vienu smūgiu -- individualiu ar kolektyviu -- tokį dalyką iš karto peršviesti iš vidutinybės į tobulybę.

Todėl, kai ima niežėti pakaušis iš susirūpinimo mūsų menininkų ir visuomenės bendravimu, susipratimais bei nesupratimais, sakyčiau, kad vietoj klausus, o kur gi mūsų visuomenių -- bendruomenių vada, kur mūsų redaktoriai, klauskim kiekvienas savęs: ar aš galiu ką nors padaryti -- nors mažą akmenuką į gerą vietą įkloti, kuris praskaidrintų bent kieno nors supratimą apie meninę kūrybą, ir kuris nors viename mūsų visuomenės taške patobulintų ir įšamonintų skonį meninei kūrybai? Jei galiu, tai ar jau kada nors tą dariau? Jei nedarau, tai bandysiu bent dabar, pirmąjį progai pasitaikius, padaryti?

* * *

Šitokia visuomenių meninio skonio ugdymo eiga esti labai lėta, ir pažanga sunkiai tepačiuojama. Tam reikia kantrybės, kantrybės ir dar kartą kantrybės. Kantrybė nevilioja. Šiandien visi skuba, visi nori visko pasiekti greit. Bet ne viską galima pasiekti be kantrybės. Sako, Amerikos turtuolis susižavėjo Anglijoj parku prie vienos pilies. Klausia seną parko prižiūrėtoją: kiek reikia pas mane tokiam parkui įtaisyti? -- Dvieji šimtai metų, -- atsakė senis.

Nepamiršk atnaujinti prenumeratą!

LAIŠKAI

SANTARA NEPERĖMĖ
MARGUČIO RADIO

Labai išsamiame kolegės S. J. Paltaus padarytame mano pranešimo Santaros - Šviesos Federacijos Los Angeles skyriaus susirinkimo aprašyme (Ž. Dirva, Nr. 35, kovo 24, 1965) yra dvi vietos, kurias norėčiau papildyti:

1. Santaros - Šviesos Federacija nėra perėmusi Margučio Radio programos vedimo Chicagoje. Margučio Radio programos tolimesnė egzistencija, po įvykusios skaudžios nelaimės, tvarko "Margutis Radio Society, Inc.", kurios direktorių valdybą sudaro: p. Veronika Olienė, Valdas Adamkavičius, Juozas Bachunas, dr. Steponas Biežis, Jonas Kazanauskas, adv. Ant. Laipinskas, Raimundas Mieželis ir Vladas Vijeikis. Šios direktorių valdybos egzekutyvinį komitetą sudaro adv. Antanas Lapinskas, inž. Valdas Adamkavičius ir Raimundas Mieželis.

Mano pranešime buvo pažymėta, kad Santaros - Šviesos Federacijos Chicago skyrius per Margučio radiją planuoja vėl imtis vesti "Peikių Žiburėlio" programą, kuri, seniau ėjusi kas sekmadienį, buvo skirta lietuvių ir pasaulio literatūrinės kūrybos pristatymui. Federacijos nariai įeiną į "Margutis Radio Society, Inc." direktorių tarybą ir prisideda prie sąlygų sudarymo tęsti Vanagaičių su tokia meile vesto lietuviškojo žodžio skleidimo radijo bangomis darbo, tai daro kaip individai, o ne kaip organizacijos atstovai.

2. Devynių skyrių skaičius yra ne šiuo metu aktyviai veikiančių Santaros - Šviesos Federacijos skyrių, o buvusių lietuvių Studentų Santaros skyrių skaičius. Federacijoje šiuo metu yra aktyvūs šeši skyriai ir Federacijos Valdyba deda pastangas visų buvusių skyrių veiklą atgaivinti ir išplėsti.

Su šiais dviem papildymais kolegės Paltaus aprašymas suteikia pilną Santaros - Šviesos Federacijos uždavinių ir veikimo vaizdą.

Raimundas Mieželis

NEI ĮSISENĖJIMAS, NEI
PASENĖJIMAS

V. Meškauskio patikslinimas (Dirvos 35 nr., 2 psl.) prašosi tolesnio patikslinimo. Būtent: tai, kas vokiečių baudžiamojoje teisėje vadinama, berods, Verjaeh rung ("išėjimas iš metų"), Lietuvos baudžiamajame statute buvo vadinama ne įsisenėjimu, ir ne tariamai "tiksliau skambančiu" pasenėjimu, o senatim. Senatis yra geras, tikslus atitinkamų rusų tai sąvokai reikšti gerai pasirinkto žodžio davnost. O juk Lietuvos baudžiamasis statutas buvo gi tik Lietuvos valstybės santvarka atitinkamai priderintas Rusijos baudžiamojo statuto vertimas iš rusų kalbos. (Statutas buvo naujas, palyginti modernus, pačioj Rusijoj dar nespėtas įteisinti).

Valstybės Tarybos rengtame naujame Lietuvos baudžiamojo statuto projekte senatis irgi buvo vartojama atitinkamai sąvokai reikšti. Tas pats terminas yra perimtas ir naujajame bolševikiname baudžiamajame kodekse -- Maskvoj rusiškai surašyto teksto vertime, Lietuvai talkomame nuo 1961 metų.

V. Rastenis

PUNSKO LIETUVAITĖS
NORI SUSIRAŠINĖTI

Viename iš Punsco gautame laiške, dėkojant už gautąją paramą, sakoma, kad lietuvaitės, lankančios Punsco lietuvių gimnaziją, norėtų susirašinėti su atit. amžiaus lietuviais Amerikoje. Prašančiojo žmonos sesuo, 18 metų, norėtų prisijusti ir savo nuotrauką, su sąlyga, žinoma, jei iš viso toks susirašinėjimas esąs galimas. Tokių ryšių laiškais siekiančios ir kitos Punsco lietuvaitės.

Norintieji susirašinėti dėl adresų gali kreiptis į Balfą, 105 Grand St., Brooklyn, N.Y.

VILTIS SPAUSTUVĖ
6907 Superior Avenue, Cleveland, Ohio 44103
Phone (216) 431-6344

- Priima užsakymus iš visų miestų Jungtinėse Valstybėse ir Kanadoje.
- Spausdina ofsetu laikraščius, žurnalus, brošiūras, programas, katalogus ir kitokius leidinius.
- Patarnauja organizacijoms, bendrovėms ir profesionalams: vizitinės kortelės, blankai, receptų, sąskaitų, sąmatų, atskaitomybės ir kitokios formos; Jūsų adresai įvairių dydžių vokuose -- reguliariuose ir languotuose.
- Užsakymai išpildomi greitai ir sąžiningai.

AKIMIRKOS

Mįslės vis pasilieka

Kai po daugelio metų susitinkame seną pažįstamą, prasideda gyvas ir linksmas pokalbis. - Na, kaip gyvuoji, mielas? Taip seniai besimatėm... - Ačiū, visai gerai. O kaip pats laikaisi, vis dar taip nepasėnėjęs?... - O, gerai, karališkai! Ar prisimeni kaip ruošėmės karui ir tu tada taip narsiai pasirodei?... - Kur neprisiminsi! Ir aš taip pat matau tave tokį idealistą, pasiryžusį galvą guldyti už Dievą, už tėvynę, už artimą...

Ir dar keli prisiminimai, ir dar keli atsakymai, kad - o, gerai, puikiai, karališkai, ir tada netrukus abu pašnekovai staiga nutyla, staiga pajunta, kad lyg ir nebėra ko besakyti, nes trūksta žodžių ir drąsos pasakyti tai, kas iš tikrųjų reikėtų, kas yra pasikeitę, kas buvo pergaventa ir gal nebūtų suprantama.

Tokią neaukštos tylos valandėlę pajutau ir aš, po daugelio metų vėl susitikęs kun. Stasį Ylą. Tik mūsų pasikalbėjimas nebuvo visai trumpas. Savąja knyga jis man kalbėjo keliolika valandų, o aš tik porą pusvalandžių. Ir pagaliau man pasidarė aišku, kad mūsų dialogo nieko labai svarbaus nėra, visa tik menkniekiai, tik smulkmenos, daugybę kartų dainuotos ir nudainuotos dainos. Pagrindiniams klausimams ir laiko nebėra, o gal ir noro nedaug.

Pasizadėjimas tarnauti Dievui, Tėvynei ir Artimui. Jaunas New Yorko lietuvis skautas duoda įžadą. R. Kisieliaus nuotrauka

DIRVOJE GALITE ĮSIGYTI ŠIAS KNYGAS

PALIK AŠARAS MASKVOJE — B. Armonienė	\$3.00
KELIAS Į KAIRĘ — Alė Rūta	\$3.00
DAILININKAS RAUBA — Vincas Ramonas	\$3.50
ALMA MATER — R. Spalis	\$5.00
VIENU VIENI — N. E. Sūduvis	\$4.00
ŽMOGUS BE DIEVO — Juozas Gėrnus	\$5.50
POEZIJA — J. Aistis	\$6.00
ANYKŠČIŲ SILELIS — Ant. Baranauskas	\$5.00
LAISVĖS KOVŲ DAINOS	\$5.00
BŪK PALAIMINTAS (poezija) — A. P. Juras	\$2.00
KARKLU PĖNUOSE — Alb. Baranauskas	\$2.50
ŽVAIGŽDĖ VIRSUM GIROS — Alė Rūta	\$4.00
GYVENIMAS YRA DAILUS — V. Volertas	\$2.50
NAMAI ANT SMĖLO — J. Gliudis	\$2.00
UPĖ Į RYTUS — UPĖ Į ŠIAURĘ — K. Almėnas	\$3.00
2 tomai — po	\$3.00
LABAS RYTAS, VOVERĖ — J. Minelga	\$2.50
ANGELAI IR NUODĖMĖS — R. Spalis	\$1.50
PURIENOS PO VANDENIU — P. Andriūšis	\$1.50
DU MEDINIAI IR TRYS GELEŽINIAI	
KRYŽIAI — A. Šukys	\$3.00
TAMSAUSIA PRIEŠ AUŠRĄ — B. Raila	\$5.00
IŠ PASKENDUSIO PASAULIO — B. Raila	\$5.00
9 DRAMOS VAIZDAI — V. Alantas	\$5.00

Visa eilė kitų lietuviškų leidinių.

Užsakymus siusti: DIRVA, 6907 Superior Avenue, Cleveland, Ohio 44103.

BRONYS RAILA

nugalėjęs "gyvulišką" prigimtį. Taipgi nėra tiesa išvedžioti, kad bedievis ar agnostikas būtinai būna neramus, blogas, nelaimingas, tuščiai maištaujantis "gyvulus".

Bažnyčioms yra natūralus skirti ir rūšiuoti žmones pagal jų ištikimybę atitinkamos bažnyčios principams ir jos valdžiai. Bet tautai šiandien būtų žalinga rūšiuoti ir vertinti savo tautiečius pagal jų religinius įsitikinimus arba tokių įsitikinimų neturėjimą. Kai mūsų tauta siekiasi išlaikyti savo gyvybę ir svajoja atkovoti laisvę su Dievo pagalba ar ir be jos, - nedera sakyti kad jeigu tai darytųsi "be Dievo", tai būtų ir neįmanoma ir beprasmiška.

Dar mažiau dera per porą dešimtmečių kartoti absurdišką prasimanymą, kad mūsų tautą Dievas yra nubaudęs už nuodėmes laisvės netekimu.

Tokių klausimų ir tezių galėtume kelti tuzinais ir ieškoti atsakymų, jeigu kas tokį mūsų tautinio likimo uždavinį dabar laikytume svarbiausiu.

O tačiau katalikiškame pasaulyje, kuris neišvengiamai liečia ir mūsų "tradiciškai katalikišką" tautą, šiuo metu yra prasidėjęs kažkoks naujas dvelkimas, kuris esminių religijos dėsnių ir dogmų dar nelaužo, bet rodo pastangą moderniau interpretuoti ir priderinti naujo gyvenimo sąlygoms.

Tai ypač prasidėjo su popiežium Jonu XXIII, kurio atmintis mūsų tautiniuose ir politiniuose reikaluose bus gal mažiau šviesi, negu kitiems, nes jis savo valdymo pačioje pradžioje buvo nusistatęs užgniaužti tokį nieko nekaltą mūsų valstybinio suverenumo simbolį, kaip Pasituntinbę prie šv. Sosto, Lietuviams energingai pasipriešinus, patį simbolį šiaip taip paliko, bet dar daugiau "susimolius". Ir tai, kaip teigiama, dėl to, kad popiežius Jonas buvo nutaręs ieškoti koegzistencijos santykių su bolševikais anapus geležinės uždangos. Vėliau jis net Chruščiovo šaukįjį žentą Adžubėjų buvo priėmęs audiencijoje...

Nebėr šiandien Chruščiovo, dingio ir Adžubėjus, pasimirė ir popiežius Jonas, nors pastangos peržiūrėti Katalikų Bažnyčios nusistatymus į "žmones be Dievo" tebekeliamos ir pirmą kartą josios istorijoje prileidžiama galimybė, kad gal vertėtų humaniškiau koegzistuoti. Ar tai duos kokių vaisių, sunku atspėti ir labai abejotina.

Jeigu protestantų teologijoje, ypač šventraščio aiškinimuose, šiandien nuinama tiek toli, jog visa Biblija belieka kone vienų žydų kultūrinė istorija, simboliai ir mitai, lygiai ir katalikų teologų tarpe pastebima nors ir ne tokia radikali, bet labai naujoviška ir kritiška dvasia. Visa tai gana ryškiai Jonu XXIII sušaukta ir dabartinio popiežiaus Pauliaus VI tęsiame Romos konsilijume. Pasaulis beveik užmiršo ir sunkiai begalėtų patikėti, kad lygiai prieš šimtą metų (1864 m.) popiežius Pijus IX buvo išleisęs garsųjį kildų "Syllabus", kur jis smerkė apie 80 įvairiausių klaidų pradedant valstybinėmis mokyklomis, baigiant religine tolerancija. Čia buvo griežtai pasmerкта ir bendroji klaida, esą popiežius "galėtų ir turėtų susitaikinti ir prisiderinti prie pažangos, liberalizmo ir moderninės civilizacijos".

Gal kiek ir pavėluotai, dabartinis popiežius Paulius, tarsis pabrėždamas savo pažintų pakitimą į Pijaus "Syllabus", perspėjo bažnyčią, kad ji nebegali būti "seniai numirusių Viduramžių įpėdinė" ir "svetima realiajam gyvenimui". Jo prakalboje jau nebuvo apgailėstavių dėl "moderninės civilizacijos", o aiškus visai naujas dėsnius, kad "šis konsilijumas pastatys tiltą į dabartinį pasaulį".

Sutiksiu, kad gal aš dar nesu išmokęs apdairiai ir jautriai skaityti mūsų lietuviškų teologų raštų, bet Stasio Ylos "Dievo sutemoje" nepastebėjau daug pažangos nuo Viduramžių, nei tilto, nei liepto į dabartinį pasaulį, nei kiek daugiau moderninės civilizacijos padvelkimų. Vien dėl

tautinės ambicijos man dėl to buvo gerokai nesmagu.

Kai pastaraisiais metais man teko porą ar trejetą kartų rašyti apie dabarties ir praetities moteris (už ką vienas bičiulis net aštrų priekaištą padarė: "mesk užkabinėti merginas ir ponias!"), negaliuatsisipirti pagundai šį kartą pabaigai "užkabinėti" dar dvi paneles, abi prancūzes. Mat, vienas jų pokalbis vaizdžiai išklė vieną labai svarbų ir man vis dar neišskų klausimą.

Tos dvi panelės yra gana žymios ir abi tuo pačiu vardu - Simonas.

Viena - tai Simone de Beauvoir, populiarų romanų ir memuarų rašytoja, Jean-Paul Sartre draugė, kitą vadinama jo "nelegalioji žmona". Kairioji, agnostikė, o gal ir bedievė, protarpiais salonišne bolševikė, kilusi iš buržuazinės šeimos, gana reikšminga pokarinėje prancūzų literatūroje.

Kita - tai Simone Weil, pagrindžio rezistencijos herojė karo metu, irgi rašytoja filosofė mistikė, didelio idealizmo vargšė mergina, prancūzų žydaitė, bet visai nužydėjusi, vieno kunigo nuomone būtų jau tikusi likti katalikė, jeigu tik būtų panorėjusi. Gausybės savo gerbėjų šiandien laikoma beveik šventąja. Iš dalies dėl jos įdomių paliktų užrašų, gal dar daugiau dėl asmeninio idealizmo. Per karą pasitraukusi į Londoną, ji ten mirė dar prieš Prancūzijos išlaisvinimą, ir mirė beveik iš bado. Jos egzilis buvo skurdus, bet ji pati sau užsidėjo dar didesnę drausmę: varėsi kasdien tik tiek ir tokį maistą, kiek hitleriniai okupantai pagal korteles buvo nustatę Prancūzijos gyventojams. Jos moralumas buvo toks kraštutinis, kad ji nesutiko leisti sau daugiau maisto, negu okupas oficialiai leido jos tautiečiams.

Neseniai išėjusioje knygoje vienas biografas aprašo anksčiau įvykusį karštą ginčą tarp šių dviejų labai skirtingų panelių. Simone Weil pareiškė, kad vienintelis turis svarbos dalykas yra pamaitinti visą pasaulį ir žinrėti, kad niekas nebūtų alkanas. Simone de Beauvoir išaukštė jai pradėjo alkinti, kad visa "problema yra ne tiek padidinti žmogaus gerovę, kiek atidengti žmogiškosios egzistencijos prasmę ir vertę".

Peržvelgdama nuo galvos iki kojų gražią ir išsikepinusią ginčininę, Simone Weil trumpai atsakė: - "Lengva matyti, kad jūs dar niekada nebadavote".

Aišku tik viena, kad abu atvejai yra svarbūs. Bet katras iš jų

Diena iš dienos

*** B. K. NAUJOKO UZRASAI ***

KUR BUVUS, KUR NEBUVUS, žinrėk, būdavo, koks nors veikėjas ima ir paskelbia magišką priemonę visoms mūsų tautinio išsilikymo problemoms išspręsti: būkim kaip žydai! Tie esą gerai suorganizavę, solidarūs, drausmingi, vien kitiems padeda, gerai uždirba, bet ir bendriems savo reikalams sumeta didelį pinigą, tuo iš naujo pastiprindami priemones savo žydiškiems reikalams tinkamai aprūpinti.

Bet štai naujiena. Vienas veikėjas paskelbė naują šūkį: būkim kaip mormonai! Sako, "Gal mums netiktų būti 'išrinktąja tauta' (t.y., žydais), kuri ne tik Amerikoje, bet ir visame pasaulyje gerai laikosi ir nenutautėja".

Kodėl žydų pavyzdys nebetiktų, jei ligi šiol vis tikdavo? Ar tik ne todėl, kad ir žydams nevisada puikiai sekasi: naciai apie trečdalį išžudė, pas bolševikus geram žydui irgi ne pyragai (sinagogų statyti ar taisyti, žydiškų laikraščių ir knygų spausdinti neleiddžia, košerinio skerdimo nepripažįsta ir netgi macams kepti miltų neduoda), Izraelyje arabai ramybės neduoda, o visur kitur irgi aplinkui daug pavydo ir maždaug meilės... Tokia yra jų tvirto laikymosi kaina.

Kuo gi geresnis mormonų pavyzdys? Esą, "Jie irgi baltosios rasės žmonės, gražūs vyrai ir dailios moterys, garbina Kristų, o žinrėk, kaip jie gražiai laikosi... -- baigia pasiekti dviejų milijonų religinę sektą".

Čia, paskutiniuose dviejuose žodžiuose, kaip tik ir išlenda nesuipratimas. Mormonai -- ne tauta, o tik religinė sekta. Teisybė, bent šiame krašte, jie daugiausia yra europinės, anglosakinės kilmės baltodžiai, tik nebūtinai visi gražuoliai. Bet kaip religija, ši mormonų, arba "pastarosios dienos šventųjų" sektą pretenduoja būti ne menkia universali, kaip katalikybė ar kitos krikščionybės šakos, ir mormonais tapti yra atviros durys visiems įvairių kraštų, rasių ir tautybių žmonėms. Ši tikyba gana savotiška, ir toli gražu ne "Kristaus garbinimas" yra būdingiausia jos ypatybė. Juozapas Smithas mormonams yra vėlesnis už Kristų pranašas, todėl ir jo autoritetas praktikoje reikšmingesnis. Mormonų dėsniai, bent ankstesniais laikais, tvarkė tikinčiųjų asmeninį gyvenimą iki kraštutinių smulkmenų visose srityse, ir pranašas su savo pasirinktu dvilikos apaštalų taryba drastiškomis priemonėmis palaikė tikinčiųjų drausmę. (Tarp kita ko, mormonams draudžiamas ne tik alkoholis, tabakas, bet ir kava, ir arbata). Geležinės drausmės priemonėmis palaikydami solidarumą ir planingai tvarkydami šeimų ekonominius reikalus, panašiai kaip ir žydai, įsipyko kaimynams, tapo nekenčiami ir išvarinėjami, -- todėl turėjo nusikraustyti iš New Yorko bei Naujosios Anglijos toli į žemyno gilumą. Dėl savo (ypač vadų) laikysenos buvo skelbiami "public nuisance", tarp kita ko dar ir dėl to, kad praktikavo poligamiją. Tik kai federalinė valdžia ėmė tą persekioti, apaštalų taryba poligamiją panaikino ir paskelbė nuo to meto poligamistus ekskomunikuosianti. Dabar ši sektą anksčiau pagarsėjusi ekscesais nebeprasizymi, laikosi pavyzdinčiai civilizuotai (turi pasaulinio garso chorą), vis dar gana solidariai drausmingai, ir yra religinė bendruomenė, kaip ir daugelis kitų.

Kodėl jie turi būti pavyzdys, kaip tauta išsilaukyti? Ar todėl, kad jų skaičius nemažėja, ir jau siekia arti dviejų milijonų? Bergi kitos religijos šiuo požiūriu dar geriau laikosi. Katalikų skaičius, manoma, siekia jau beveik 500 milijonų, musulmonų per 420 milijonų.

Žydai tai bent turi savo tautinę religiją, ir, jeigu religija yra tautai cementas, tai savita tautinė religija yra iš visų tokių cementų geriausias cementas. Bet mūsų protėviai savų valdovų buvo įsakyti tą cementą pakeisti prieš penkis šimtus metų... O dabar svetimi valdovai ir naujajį, šiek tiek suskeldėjusį ir aprūpėjusį, stengiasi pakeisti dar prastesniu.

svarbiausias, aš vis dar nežinau. Kaip lygiai negalėjau susidaryti neabejotinos nuomonės ir iš Ylos "psichologinių analizų": ar mūsų tautai vertingesni buvo tirdrąsūs, originalūs, kūrybiški, auten-

tiški ir laisvai mąstantieji žmonės be Dievo ir kivirčiuose su juo, - ar susitaikėliai, prisitaikėliai, priverstieji ir gyvenimo mizerijū prislėgtieji savo gyvenimo paskutiniuose saulėleidžiuose?

O gal dar nelaikas spirtis suatsakymu ir gal šitoks klausimas iš viso neatsakomas.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ — TAIP PAT MAISTO PRODUKTAI

Licenzijuota lietuvių įmonės, registruota U. S. Department of Justice

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE

3212 So. Halsted St. Chicago, Ill. 60608
Telef. CA 5-1864

2439 ir 2608 W. 69 St. Chicago, Ill. 60629
Telef. WA 5-2737

DIDELIS ISPARDAVIMAS medžiagų ir kitų prekių nepaprastai papigintomis kainomis. Angl. kostiumams medžiagos, kurių kaina buvo \$18.00 dabar tik \$14.00. 100% vilnonės kostiumams medžiagos buvo \$14.00, dabar \$10.50. Medžiagos 5 kostiumams tik \$22.50.

NAUJIENA: Suknelės medžiagos — nylonas kartu su pamušalu.

Vedėjai E. ir V. ŽUKAUSKAI

• Lietuvių Teisininkų Draugija šiais metais švenčia dvidešimties metų sukaktį. Ta proga LTD Centro Valdyba nutarė išleisti specialinį Teisininkų žinių numerį ir redaktorių pakvietė Liudą Šmulkštį — 5611 So. Emerald Avenue, Chicago, Ill. 60621. Sudaryta T. Ž. redakcinė kolegija, kurion įeina — Rapolas Skipitis, Boleslovas Masulis ir Petras Jokubka. Administratorius - išdininu pakviesta Ona Tamulevičienė — 6744 So. Oakley Ave., Chicago, Ill. 60636.

Šv. Antano lietuvių gimnazijos Kennebunkporte, Me. mokytojai su rektoriumi tėv. Leonardu Andrieku. Prie stalo sėdi iš kairės: tėvai Eugenijus, Juozapas, Gabriellus, Leonardas, Jonas, Augustinas ir Bernardinas.

PASTATYMAS, KURIS KAINUOS DAUG LAIKO IR PINIGŲ

Gelbėk mane, Viešpatie nuo
amžinosios mirties,
Anotė baisyje dienoje,
Kai bus pajudinti dangus ir
žemė,
Kai ateis teisti pasaulio per
ugnį.

Tai vienas iš paskutiniųjų Ver-
di "Requiem" posmų. Veikalo,
kuris bus atliktas Chicagos Lie-
tuvų Operos ir jam talkininkau-
jančių chorų pagerbime partizan-
ų ir visų žuvusių už tėvynės
laisvę per 25 Lietuvos okupa-
cijos metus. Pagerbime, kuris
įvyks McCormick teatre, Chi-
cagoje, šių metų Birželio mėn.
13 dieną.

-- Ne, ne, ne! ... sutrep-
si koja dirigentas. -- Turi būti
ritmas: Li-be-ra me Do-mi-
ne ... Dar kartą! Sopranai, pra-
šau.

Jaunimo Centro didžiojoje sa-
lėje repetitijos vyksta po kelis
kartus savaitėje.

-- Jau geriau, jau geriau...
Tą pačią vietą dar sykį.

Choras susėdęs tirstu pusra-
čiu aplink sceną. Scenoje Alek-
sandro Kučionas viena ranka
energingai dauždamas pianino
klavišus antrąja plačiais mos-
tais diriguoja.

-- Visi bosai, prašau!

-- Dum veneris judicare sae-
culum per ignem ...

-- Vyrai! Seeculum per ignem...

... Negaunam tos gaidos.
Taigi dar kartą! Viens! -- su-
komanduoja dirigentas ranka
duodamas ženklą.

Sėdint tamsioje salės kampe
matosi tik vyrų nugaros ir taktą
nežymiai pakraipomi pečiai ar
galvos. Dešinėje sienoje -- du
didžiuliai dail. A. Varno paveiks-
lai. Dainininkus stebi Mindaugo
karunuoti susirinkę didikai ir
kunigaikštis Algirdas kariuome-
nės apsuptas. Bene prie Mask-

vos vartų. Aukštuose skliautuose
lyg žvaigždės išsimėtę blyksi
lempos.

-- Labai gerai, -- pagaliau
bosais patenkintas dirigentas. --
Dabar tenorai, prašau, nuo tos
vietos: "... quando coeli moven-
di sunt..." Trys, keturi!...

-- Žinai, brolau -- problema:
ir žuvusiųjų paminėjimo koncer-
tas ir mano vyriausios dukters
mokyklos baigimo išskilmės iš-
puola tą pačią dieną. Net, gali-
ma sakyti, tą pačią valandą. Pir-
moji mano dukterė baigia mokyklą!

Tokia išskilminga proga! Taipno-
rėtusi toje šventėje dalyvauti! Bet
... reikės dainuoti koncerte...
Jeigu tai būtų opera -- neatvyk-
čiau. Kas dėl manęs vieno? Bet-
gi čia: "Requiem"! Gal tik vienas
gyvenime. Būtinai reikės! -- sus-
tojus valandėlei atsipūsti pasako-
ja ilgametis Operos choro dai-
nininkas Kazys Slavinskas.

-- Dar kartą nuo tos vietos:
"...Quando coeli..." Turite tą vie-
tą? Šimtas trisdešimt penktas
puslapis.

Kartojimas, kaip anas sakė,
yra studijų motina. Čia gi nieko
kito nedaroma, o tik kartojama,
kartojama, kartojama...

-- Užkimo balsai, -- prasita-
ria nedrąsiai kažkokis tenoras.

-- Kas?

-- Nebegalim dainuoti. Balsai

užkimo, -- užsispyręs kartoja.

-- Kas užkimo -- nedaivuo-

kit, -- randa išeitį dirigentas.

-- Galiu prašyti visą chorą nuo

šimtas dvidešimt trečio?...

Viens!...

-- ...de morte aeterna...sae-

culum per ignem...

-- Labai gerai, -- dirigentas

matyt šiandien gerame upe. --

Tačiau paimekime dar kartą nuo

pradžios.

...

-- Šioje repetitijoje mūsų da-

lyvauja vienuolika, -- kalba Leo-

nas Gružas, Tėviškės Evangeli-
kų parapijos choro pirmininkas.
-- Žinokite, kad šalia šių mes
dar turime ir savo choro eili-
nes repetitijas. Taigi dainavi-
mo pakanka...

Atsimenu, kaip vienos operos
užbaigtųjų pobūvyje Tėvas J.
Kubilius, Jaunimo Centro šeimi-
ninkas, kalbėjo į chorių žmo-
nas: žinau, kad jums pabosta vie-
noms ilga vakarais, bet atmin-
kite, kad jūs vyrai didelių darbų
dirba... Aš žinau... Aš juos kas-
dien stebiu... Jūsų kantrybė su-
silauks atpildo...

-- Die illa tremenda, quando
coeli movendi sunt...

-- Žinau, kad sunku, ir man
sunku, ir visiems sunku, -- guo-
džia išvargusių choristus Alek-
sandro Kučionas. Dabar planinu
jau skambina Bernardas Prapu-
lenis ir dirigentas turi abi lais-
vas rankas. Jo ir ausys, žinoma,
dabar greitesnės klaidoms su-
rasti... Su chorą jau dainuoja
ir solistė Dana Stankaitytė. O

knygoj šitaip ir parašyta, kad tą
dalį išpildo choras ir sopranas.
-- Šiandien čia mums nelabai
gerai sekasi, -- vėliau pasakoja
Kazys Slavinskas. -- Matai, tos
moterys kažkaip nedrąsios. Kada-
ateina visas Alice Stephens an-
samblis, reikalas žymiai pasi-
keičia. Šiandien daugelio iš jų
trūksta...

-- Pradėkime nuo "judicare
saeculum". Viens!...

... "Requiem" ir "Vilniaus var-
pai" mums kainuos daug daugiau
laiko ir pinigų negu bet kokia iki
šių statyta opera, -- paaiškina
Operos choro pirmininkas Vytau-
tas Radžius. -- Repetuojam tik-
rai intensyviai jau pusantrų metų.
Veikalai bus atlikti su pilnu sim-
foniniu orkestru, šimtas penkio-
lika orkestrantų. Šamata yra
trisdešimt tūkstančių. Trečdaliu
daugiau negu kainavo iki šiol
brangiausia opera -- "Aida". Net
ir visus bilietus išpardavę dar
turėsime penkis tūkstančius
priešėti. Juos tikimės surinkti au-
komis.

Dideli dalykai kainuoja dideli

METAI BE STEPO SODEIKOS

Nemunas ir jo krantai -- di-
džioji abiejų menininkų Stepo So-
deikos ir Gasparo Veličkos meilė.

Ta meilė neišdildomai pasiliko
jų darbuose, tik juodviejų kilnios
širdys jau Nemunui nebeplaka...
Lietuviai, nekalbant jau apie
"Dainavos" ansamblį, kuriame
juodu sėjo savo širdžių gintarus,
neužmiršta tų didžiųjų patriotų,
savo tautos dainos ir papročių
mylėtojų. Ir niekad neužmirš.

Prieš metus lenkėme galvas
prieš rudą karstą. O kiek lietu-
viškų širdžių verkė, kada spauda
paskelbė apie per anksti išėjusią
asmenybę, didįjį dirigentą, ne-
užmirštamą Nemuno sūnų?...

Lygiai po metų, nepaisydami
neįprasto kovo dvidešimtos die-
nos šaltio ir vėjuoto oro, tuoj
po pamaldų, Šv. Kryžiaus para-
pijos bažnyčioje, čikagiškiai vėl
susirinko kapinėse. Dail. A. Va-
leškos suprojektuotas pilko gra-
nito modernus paminklas ir

trumpas užrašas: a. a. Stepas
Sodeika. Gimęs 1903, miręs 1964
-ais metais kovo 15 dieną. Šal-
tame akmenyje iškalta lietuviš-
kos kanklės byloja apie jo dar-
bą ir nueitą kelią.

Kun. A. Stašys atliko pamink-
lo šventinio iškilmes.

Giesmė "Marija, Marija..."
lūdnai nuskambėjo šaltio su-
kaustyta, baltu sniegu pasipuošu-
sia, žeme.

Dainavičių ir giminių vardu
kalbėjo Vytautas Radys, dėkodamas
susirinkusiems.

Dar vienas gyvų gėlių vainikas
dainaviškių rankomis atsirėmė
į paminklo pjedestalą.

pinigus, -- galvoju. O juk minė-
sim tuos, kurie paaukojo daugiau
negu pinigus. Paaukojo patį di-
džiausią turtą -- save.

-ata-

to iš šaknų vienas ažuolas: jo
vietoj atsirado kitas. St. Sodeikai
palikus šios žemės kelionę, muz.
Algis Šimkus liko su ansambliu.
Atvykus Čikagon muz. P. Ar-
monui ir pradėjus dirbti vargo-
nininko darbą šv. Kryžiaus šven-
tovėje, dainaviškiai vėl pradėjo
gausiai giedoti parapijos choro,
o dabar, įvedus lietuviškas pa-
maldas, ansambličiai duoda tik-
rą lietuviškos religinės muzikos
koncertą. Giedami St. Šimkaus ir
kitų kompozitorių kūrinių.

...Gį pamaldose už a. a. Sodei-
kos sielą giedoją "Dainavos" an-
samblis, Algio Šimkaus diriguo-
jamas, P. Armonui vargonai
pritariant, Pats P. Armonas tapo
ansamblio dirigentu, vietoj St.
Sodeikos.

Sužydės Nemunas čikagiškėje
scenoje... Toks mielas ir laukia-
mas, dar tikrai neužmirštas. Po-
puliariausias Gasparo Veličkos
kūriny. Dešimtis kartų statytas
Europoje, Vokietijoje, ir ne vieną
kartą Amerikoje ir Kanadoje. Nes
kartu su "Dainavos" gražiomis
suktuvėmis, bus prisiminta ir
ilgametis ansamblio režisiorius
G. Velička, nors jo garbingi pa-
laikai išsisi Los Angeles kapinė-
se. Jo nuopelnai lietuvių liaudies
meno vagoje tikrai per mažai
įvertinti. Eina ir praeina darbai,
ir dažnai nežinome, kas juos
įvykdė.

Šio suktuvinių "Nemunas Žy-
di" pastatymo muzikinei daliai
vadovavo P. Armonas.

Jonas Vaičiūnas

KNYGŲ LENTINA ANDRIUS NORIMAS

Turime ne mažai laikraščių,
žurnalų ir leidinių, kasmet išlei-
džiamų draugijų, susibūrimų ar-
ba ir atskirų asmenų. Jų tarpe yra
dienraščiai, savaitraščiai, mėn-
raščiai ir net rečiau pasirodančių
spausdinių. Kasmet išleidžiama
ir knygų. Šio rašinio tikslas ne
apgailestauti knygų leidimo ma-
žėjimą arba knygų pirkimo nuo-
smukį. Noriu pabrėžti, kad lietu-
vių vis dėlto kas nors išleidžia-
ma, spausdinama. Vienas di-
džiausių išleidimo kultūrinio
darbo, be abejonės, yra Lietuvių
Enciklopedija. Tačiau šalia jos
dar reikalinga visų lietuviškųjų
leidinių registracijos, rašavimo
ir analizavimo institucija. Nepa-
kanka, kad išleistą knygą ar žur-
nalą pamini laikraščiai, kartais
ir plačiau aprašydami įdomesni
veikala.

Šiam leidinių surašymo tikslui
gaufres nustatė bei lietuvių kalba
išleistus leidinius ir autorius at-
žymėjo prof. Viktoras Biržiška.
Jo darbo vaisius yra baigiamas
išleisti. Tai trys "Aleksandryno"
tomai.

Naujausiam mūsų gyvenama-
jam laikotarpiui suregistruoti ty-
lių ir kruopštų darbą atlieka Alek-
sandro Ružanec-Ružancovas,
dar Lietuvos nepriklausomybės
laikais ėmęs šio darbo kariuo-
menėje. Atsidūręs tremtyje ir iš-
eivijoje, A. R. - Ružancovas ir to-
liau tęsia bibliografijos darbą,
nors ir tremties stovyklų bara-
kuose spausdamasis, nors ir da-
bar Illinois miestely kasdieninę
duoną ne tuo darbu pelnydamas.

Kilme gudas, bet širdimi lie-
tuvis, šis pasižventėlis savo lė-
šomis leido "Knygų Lentyną", kol
pastaruoju metu į jo kantrų darbą
atkreipė atitinkamą dėmesį ir
mūsų kultūriniai veiksniai, nuo
tam tikro laiko jau remia jo dar-
bą.

"Knygų Lentyna" yra išsamus
mūsų spausdinių katalogas. Čia
rasime naujai išleistų knygų, su-
skirstytų pagal žanrus, ir laik-
raščių bei žurnalų, išleistų per
tam tikrą laikotarpį, aprašus.
"K.L." atžymi net stambesnius
ir svarbesnius straipsnius, tilpu-
sius mūsų periodikoje. Tai reika-
lauja nuolatinių kantrybės ir iš-
tvermės, o taip pat ir žinių bei
profesinio pasiruošimo tokiam
darbui.

Šių metų "K.L." antrąjį ir tre-
čiąjį numerius išleido jau Liet.
Bendruomenės Kultūros Fon-
das, tuo pačiu nuimdamas nuo
šio biuletenio įkūrėjo pečių per
keliolika metų neštą didelę ma-
terialinę naštą. Savo žodyje į lie-
tuvių visumėn LB Kultūros Fon-
das kreipiasi į lietuvių, kvies-
damas paremti šį darbą kuklia
\$2,50 prenumerata, o knygų ir
laikraščių leidėjus -- siųsti savo
leidinius. Dėkoja 4 metus biule-
tenį savo lėšomis leidusiam Vy-
tautui Sauliui.

Pats Aleksandras Ružanec-
Ružancovas labiausiai yra vertas
padėkos, tačiau steigėjas dėkoja
savo bendradarbiams, ypač nuo-
lat talkinusiui Broniui Kvikiui.
Isteigėjas ir toliau dirbs pagrūn-
dinį "K.L." redagavimo darbą.
Šio biuletenio skiltis pareng-
davo dar ir šie gyvieji ir jau
mirusieji bendradarbiai: Prof.
Dr. Vaclovas Biržiška, Česlo-
vas Grincevičius, Prof. Dr. Ze-
nonas Ivinskis, Balys Jacikevi-
čius-Varūnas, Jonas K. Kairys,
Prof. Dr. Inž. Steponas Kolupai-
la, Juozas Kreivėnas, Bronius
Kviklys, Vladas Liškauskas ir An-
tanus Juozas Mačiulis. Reikia
manyti, jog biuletenio steigėjui
pavargus, jo darbą tęs šie jo ko-
legos, Džiugu, kad šį svarbų kul-
tūrinį darbą stipriais pečiais pa-
remia Lietuvių Bendruomenės
Kultūros Fondas.

Mūsų tauta nedidelė, bet darbš-
ti ir gabi. Todėl rūpinkimės, kad
jos darbai neliktų užmiršti, o bu-
tų nedelsiant užfiksuoti amžiams,
kad liktų ženklas, jog kadaise lie-
tuviai dirbo, siejojos tautos rei-
kalais, tvarkė savo bendruomenę,
stengėsi atkurti savo valstybę ir
kūrė tautos kultūrinius ir meni-
nius lobius.

"Knygų Lentyna", trimėne-
sinis Lietuvių Bibliografi-
nės Tarnybos žiniaraštis,
XVII leidimo metai, 1964 m.
Nr. 3, liepa - rugsėjis. Lei-
džia: Jungtinių Amerikos
Valstybių Lietuvių Bendruo-
menės Kultūros Fondas. Už
bibliografiją atsako Alek-
sandro Ružanec-Ružancovas,
1132 N. Walnut St., Dan-
ville, Illinois 61833.

Skaityk ir platink
DIRVĄ

MEČYS ŠIMKUS,
teislininkas, tiksliai,
gerai ir greitai už-
pildo įvairius IN-
COME TAX pa-
reiškimus. Kreip-
tis:
**ŠIMKUS REAL
ESTATE**
4259 South
Maplewood Ave
Chicago, Ill.
CL 4-7450
arba
YA 7-2046

CHICAGOS LIETUVIŲ OPERA

Verdi REQUIEM Markaičio VILNIAUS VARPAI

Su Chicagos Simfoninio Orkestru

Lietuvos partizanų ir visų žuvusiųjų už Tėvynės laisvę
per 25 Lietuvos okupacijos metus

P A G E R B I M A S

1965 m. birželio 13 d., 3:00 val. p. p.

McCORMICK PLACE THEATRE,

23rd & South Lake Shore Drive

Chicagoje bilietai gaunami: MARGINUOSE, 2511 West 69th Street.

Atidaryta: kiekvieną dieną nuo 9-6 val. vak., pirmad. ir ketvirtad nuo 9-8
val. vak., sekmadieniais nuo 10-1 val. popiet.

Biliety kainos -- 7, 6, 5, 4, 3 dol. (Nupirkti bilietai negrąžinami)
Ten gaunami ir autobusų bilietai.

Iš kitur bilietai užsakomi paštu, siunčiant kartu čekį ir sau adresuotą voką
su pašto ženklu, šiuo adresu:

LITHUANIAN OPERA OF CHICAGO
6910 South Fairfield Ave., Chicago, Illinois 60629

Prašome panaudoti šią atkarpą

Stučių \$..... čekį už bil. po \$..... už bilietą.
Vardas ir Pavardė
Gatvė Miestas Valstybė Zip

Visus kviečia dalyvauti

CHICAGOS LIETUVIŲ OPERA

Detroito lituanistinės mokyklos choro detalė. Choras pasirodys per mokinių talentų vakarą balandžio 25 d. Chore dainuoja apie 60 mokinių.

JAUNŲJŲ TALENTŲ VAKARAS DETROITE

LB Detroito Lituanistinės Mokyklos paskelbtas talentų pasirodymas įvyks balandžio mėn. 25 d. 3 val. p. p. Lietuvių Namuose. Iš užsiregistravusių mokinių galima spręsti, kad šios rūšies pirmas pasirodymas sukėlė susidomėjimą mokinių tarpe, nes jų net trisdešimt pasirodys scenoje kaip solistai. Iš instrumentalistų bus piano, akordeono ir trombono solo dalykai, o taip pat ir piano ir akordeono su gitara duetai. Bus ir šokio keletą dalykų, kuriuos atliks mergaitės kaip solistės. Nėra užmirštas ir lietuviškas žodis, kuris čia bus pademonstruotas deklamacija, gi vieną mokinę skaitys savo parašytą rašinėlį. Pabaigai pasirodys ir mokinių choras, kurį sudaro virš šešiasdešimt mokinių. Taigi, talentų pasirodyme dalyvaus iki aštuoniasdešimt mokinių, todėl ir pats parengimas laikytinas vienas iš didesnių.

Mokykla tuo parengimu nori sudaryti progą saviesiems pasireikšti lietuviškoje aplinkumoje ir mokyklinį jaunimą įvertinti ir juos paskatinti tobulintis pamėgtuose dalykuose. Mes daž-

nai žavimės ir kitur atvykusiais menininkais ir apie juos negalime gražių žodžių ir išsčių parašyti. Mūsų visų pareiga yra vis dėlto ir savųjų nepamiršti ir juos tinkamai įvertinti, nes ypač mokyklinis jaunimas yra mūsų kolonijos ateities menininkai ir būsimieji kultūrininkai. Todėl šį jaunimo pasirodymą reikia netik tėvams žiūrėti su rimtimi ir palankumu, bet ir plačioji Detroito visuomenė kviečiama parodyti pritarimo ir susidomėjimo. Būtinai labai smagu ir programos dalyviams ir rengėjams, jei šita išimtinė proga Lietuvių Namai būtų perpildyti.

Tėvams žinotina, kad visi užsiregistravę mokiniai bus patikrinti balandžio mėn. 11 d. 12 val. Lietuvių Namuose. Visi instrumentalistai turi turėti su savimi gaidas, šokėjos šokio muziką (plokštelę), lietuviško žodžio mylėtojai tekstus. Mokyklos chorui nereikia atvykti. Neatvykę patikrinimui pasirodyme negalės dalyvauti.

Mokyklos vedėjas

LIETUVIŲ MOKYKLŲ METRAŠTIS

Chicago Aukštesniosios Lituanistinės mokyklos iniciatyva šiais metais išeis jau šeštasis mūsų lituanistinių mokyklų metraštis. Redakcijos glėbėje jau trečiuosius metus yra mokyklos direktorius Juozas Masilionis. Leidinio finansiniais reikalais rūpinasi vietos tėvų komitetas, gi redakciją sudaro patys moksleiviai. Reikia manyti, kad šis šeštasis to žanro leidinys bus tikresnis ir ryškesnis mokyklų kūrybos veidrodis, nes kiekvienais metais vis įsijungia daugiau mokyklų ir įsigyja vis naujos patirties metraščio leidėjams, bei jo glėbėjams ir bendradarbiams. 1964/65 m.m. metraščiui duotas "Daigelių" vardas. Gi prieš tai jau pasirodė "Gintaras", "Sakalų keliai", "Tėvynės Pašvaistė", "Jaunystės žiedai" ir "Mūsų metai".

L.B. Detroito Lit. Šeštad, mokykla "Mūsų metuose" jau yra pasireiškusi Austės Pečiūraitės rašinėliu "Kodėl aš kalbu lietuviškai" ir keliom nuotraukom iš mokyklos veiklos ir gyvenimo. Gi šiais metais "Daigeliuose" mūsų mokyklai duota kur kas daugiau vietos, nes redakcija pripažino mūsų mokinių rašinius vertingais ir tinkamais talpinti į metraštį, o taip pat ir sutiko įdėti daugiau

nuotraukų iš mokyklos gyvenimo. Tenka pažymėti, kad padarytas mokinių rašinių konkursas susilaukė tinkamo įvertinimo ir visi gerieji skyrių rašiniai bus patalpinti "Daigeliuose". Taip pat ir visa eilė nuotraukų, kurios apima visus mokyklos mokinius įvairiais atvejais ar progomis. Aš tuntu skyriaus bus patalpinti net trys pirmieji gerumo atžvilgiu rašiniai ir taip pat atskira skyriaus nuotrauka.

Kiekvieno metraščio išleidimas buvo nuostolingas, nes per mažai tuo susidomėta ir pačių mokyklų ir lietuviškos visuomenės. Mokinių tėvai prašomi užsakyti savo vaikams po metraštį per skyrių mokytojus iš anksto užsimokant 2 dolerius. Būtinai gražu, kad detroitiečiai savo parama nesiliktų nuo kitų kolonijų. Ir organizacijos kviečiamos prisidėti prie mūsų atžalyno kūrybos palaikymo ir paskatinimo ir toliau gauti jaunimui pasireikšti, kur brandinama lietuviška asmenybė bei jos charakteris.

Šiais mokslo metais darbą užbaigsime iškilmingu aktu Lietuvių Namuose, atžymėdami darbo penktojiame. Organizacijoms labai gera proga geruosius mokinius apdovanoti jų pačių sukurto metraščių.

St. Šližys

• Detroito Lietuvių Organizacijų Centro metinis susirinkimas įvyks balandžio 4 d. 12:30 p. p. Lietuvių Namuose. Tillman kampas Butternut. Organizacijų atstovai prašomi susirinkti punktualiai. Bus renkama nauja valdyba 1965-66 metams.

• Studentų dailininkų paroda prasidės balandžio 4 d. 12 val. Lietuvių Namuose. Paroda tęsis iki balandžio 11 d., atdara kasdien nuo 5-9 v. v., uždarymas sekmdienį, balandžio 11 d., 3 val. p. p.

• Lituanus žurnalui Remti Mėnuo baigiasi, bet vėjus tęsiasi. Pasiųskite \$3 metams Lituanus prenumeratai ir aukas Lituanus Komitetui, 21100 Fairview Drive, Dearborn Heights, Mich. 48127.

BOSTON

ŠAUNI KAZIUKO MUGĖ BOSTONE

So, Bostono Lietuvių Piliečių Draugijos didžioji salė kovo 7 d. užėmė kunkulavo, kaip bičių avilys.

Tuo po pamaldų pėsti ir važiuoti, pavieniai ir būriais glėbius gėrybių nešė ir krovė ant stalų ir stalių. Netrukus iškilo iškabos: -- Čia paukštytės, ten vilkiukai, čia pelėdos, ten laplukai. Ir laimės ratas, ir gėrybių šulinys. Tik imk, tik semk, tik laimė išbandyk. Čia marginiai ten drožiniai. Bet kas gali viską surašyti!

Tai Bostono mergaičių Baltijos ir berniukų Žalgirio tuntai, vadovaujami skautininkų Stefanijos Subaitienės ir Česlovo Kilulio, išvedė savo "šeimas" į pasaulį.

Svietelio prigožėjo, kaip Alviton per šv. Oną. Stačiai spustis. Senų ir jaunų, didelių ir ma-

NORMALAUS SVORIO REIKŠMĖ SVEIKATAI

Dr. S. BIEŽIS

Žmogaus sveikata priklauso nuo daugybės faktorių. Vienu jų yra kūno svoris, turintis įtakos asmens sveikatai ir jo amžiaus ilgi. Todėl kiekvienas privalo į tai kreipti ypatingą dėmesį.

Žmogaus organizmas yra tokios sudėties, kad jis geriausiai ir ilgiausiai veikia, jei neperkraunamas svorio. Ryškesni nutukimai į vieną ar kitą pusę nesiderina su gera sveikata. Kelių svarų nukrypimas nesudaro esminės reikšmės. Svarbu ir naudinga išlaikyti normalų svorį visą gyvenimą.

Žymesnių nukrypimų į svorį retai tepasitaiko, užtat apie tai čia netenka kalbėti. Gi nutukimas yra dažnesnis. Kas penktas žmogus, mažiau ar daugiau, yra nutukęs.

Nesileidžiant į nutukusių sveikatos negerovių analizę, pravers pažymėti keli reikšmingi faktai. Nutukusių mirtingumas pašoka net iki 80%, palyginus su normalaus svorio asmenų mirtingumu. Jie dvigubai dažniau suseraga cukriniu, širdies ir inkstų ligomis. Dažniau pasireiškia arterijų sukitėjimas, o iš čia kyla širdies smūgiai, apopleksija, aukštas kraujo spaudimas ir kitos ligos, niokojančios sveikatą ir dažnai atimančios gyvybę. Žodžiu, ryškesnis nutukimas veda į rimtus ir net mirtinus susirgimus, kurių būtų galima išvengti išlaikant normalų svorį. Todėl kiekvienas nutukęs asmuo privalo aiškiai žinoti, kad yra kandidatas į sunkias ligas ir trumpesnį amžių.

Normalaus svorio išlaikymas

Žų, vyrų ir moterų -- kiek akys užmato! Ir visų veidai šventadieniški, šypsainiai išdabinti. Tikėtina, tik linguoja; tik perka, tik čiuipinėja... Kaip ir dera jomarked. Bet štai trimitai.

Sutemo salė, aptilo klegesys, pakilo uždanga. Scenoje 7 nykštukai su kiškeliiais ilgaisiais ir grybeliais raudongalviais. Čia ir karalaitė užburtoji ir ragana piktoji. Netruko ir riterio narsaus.

Tai mokytojos Paulinos Kalvaitienės ir stud. Giedrės Karosaitės "pipirų" armija. Rūpestingų mamų rūpų kostiumėliai. Spalvų margumas -- kaip pavasarį darželyj.

O kad suėję pėsti ir važiuoti nealkty, motulės širdelės ant iešmo pamovę jautį iškepę ir vaišino alkanus ir girdė ištroškusius.

Kas nebuvo ir nematė, visą amžių galėsis!

(sg)

TORONTO

Pabaltijo Moterų Tarybos arbatėlė

Pabaltijo Moterų Tarybos Kanadoje metinė arbatėlė, suruošta kovo 14 d., praėjo labai sėkmingai. Latvių šv. Jono bažnyčios salėje buvo susirinkęs gražus būrys svečių. Dalyvavo Lietuvos ambasadorius, konsulas Dr. J. Žmuidzinas su ponia, Latvijos garbės konsulas p. Bryson su ponia, Svečiai buvo supažindinti su kanadiečių atstovais ir visų trijų Pabaltijo tautų veikėjais.

Pagrindine kalbėtoja buvo Dr. V. Cernavskis. Ji kalbėjo apie individą šių dienų modernios technikos pasaulyje.

Muzikinė programa buvo gan įvairi. Estų vyrų kvartetas nuotaikingai padainavo dvi daineles. Latvių programos dalį išpildė pianistė Ilse Didrichson.

Lietuvių šį kartą atstovavo 13 metų Andrius Chvedukas. Andrius šiais metais laimėjo solo dainavime pirmą vietą Ontario provincijos vaikų iki 13 metų varžybose, kurias organizavo Kiwanis klubas. Jis 5 metus lankė St. Michaels choro mokyklą ir mokosi dainavimo.

Andrius Chvedukas išpildė tris klasikinius dalykus, lotynų, lietuvių ir anglų kalbomis, akompanuojant kun. B. Jurksui. Jo laisvą scenoje buvo laisva. Jo jaunais skambūs balsas maloniai nuteikė klausytojus, kurie negailėjo gausių katučių. Ypatingai malonu buvo, kad jaunas berniukas gali gražiai atstovauti lietuvių kiltatų tarpe.

O. G.

teikia galimybes daugelį šių neįlaimių išvengti.

Kodėl kai kurie žmonės neįsijungia, ir net prieš savo norą nutunka, o kiti ne, kodėl atsiranda net išsitos nutukusių šeimų? Seniau buvo manoma, kad nutukimas yra paveldimas. Vėlesni tyrimai išaiškino, kad paveldėjimas nieko bendro neturi su nutukimu. Taigi šis pasiteisinimas visiškai atpuola. Tiesa, pasitaiko neišvengiamų nutukimų dėl pakrikusių liaukų, bet šie atsitikimai yra retenybė.

Vėliausių tyrimų daviniai tvirtina, kad daugumoje nutukimai pasireiškia dėl dviejų priežasčių: žmogaus senėjimo ir gyvenimo aplinkybių pasikeitimo.

Ką gi vadiname senėjimu ir nuo kada jis prasideda? Nutukimo studijoms senėjimo pradžia laikoma jaunystė, 15 metų amžius. Tyrimų daviniai rodo, kad 30 metų žmogui pagrindinio maisto užtenka 10% mažiau, negu 15 metų paaugliui. Praėjus 30 metų amžių, žmogaus maisto poreikis mažėja 7% kas dešimt metų. Šie skaičiai įdomūs ir tinka tik mokslinei reikšmei. Gi kasdieninė gyvenimetai reiškia, kad maisto, t.y. kalorijų skaičių reikia kas metai vis mažinti po truputį, kad išlaikyti normalų svorį. Tuo tarpu labai retas kuris į tai atsižvelgia ir dėlto sensant svorį vis prisideda, ir taip neįsijungia asmuo tunka.

Antras svarbus nutukimo faktorius yra civilizacijos padaras, kuris pakeitė ir vis keičia gyvenimo aplinkybes, palengvinant veik visus darbus. Tai reiškia, kad moderninė technika lengvina ir visokeriopa mažina ir trumpina fizinius darbus, kuriuos atliekame vis mažėjančia jėga. Viena iš tokių ligų yra nutukimas, kurį tenka laikyti savotiška liga, nors kuriam laikui tokie nutukimai gali jaustis visiškai gerai ir laikyti save sveikais, kai tikrume jie jau yra tikras ligonis. Apie tai jau nebėra dviejų nuomonių.

Vargiai rasime asmenį, tyčia panorėjusį nutukti. Dažniausiai taip įvyksta prieš savo norą, ypatingai kai nepaisoma dieta.

Svarbu įprasti, kad maistą reikia matuoti kalorijomis, o ne svarais. Maistą matuoti svarais reikėtų nesąmonė, nes svaras taukų turi savyje 4680 kalorijų, o žalių kopūstų svaras 115 kalorijų. (Prisiminkime, kad 3500 kalorijų teikia žmogui vieną svarą svorio). Užtat lygsvarai išlaikyti visuomet reikšia vadovautis maiste esančiomis kalorijomis, su kuriomis kiekvienas privalo susipažinti. Gi šeiminiškams tai būtina nustatant savo šeimos narių svorį.

Kai žmogus pasijunta augęs svoriu, jam nesunkiai sulaukyti, nes tai nereikalauja nei išminties, nei ypatingo ryžto. Sumažinimas tik vienos riekytės duonos kasdien (65 kalorijos) reikš skirtumą svorį septynis svarus į metus, nugriebto pieno stiklas (75 k.) -- aštuonis svarus, o viena plytukė sviesto (80k.), kaip restoranuose duoda, -- aštuonis ir pusę svaro, o visus tris kartus sudėjus reikš 23 svarus. Toks kasdieninis maisto sumažinimas tikrai nereikalauja ypatingų pastangų, o svorio skirtingas tikrai reikšmingas.

Čia reikalinga pastaba-niekomet neįsijungia į kraštutinius, kurie gali neatitaisomai pažeisti sveikatą. Dažnai tenka spaudoje skaityti fantastiškus receptus kaip staigiai suliesėti, stilioma net badavimo dietos. Tokie receptai suliesėti reikalauja ypatingo pasiryžimo, kuris visai nereikalingas, net nesaugus ir todėl nepatartina tokių drastiškų priemonių imtis. Sveikatos saugumas privalo būti statomas pirmoje vietoje, ko galima ir patartina siekti lengvesnėmis priemonėmis.

Pilnai užtenka numesti vieną svarą, kas reiškia 3500 kalorijų sumažinimą per savaitę arba po 700 kalorijų į dieną, prisilaikant normalaus judrumo. Pusę svaro savaitė dažnai rekomenduotina vidutiniškai nutukimui atvejais, kur nesama skubotumo. Fizinio judrumo padidinimas, kur įmanoma, žymiai palengvins maisto kiekio nutraukimą. Abi priemonės vartojant dažniausia gaunami geriausi rezultatai. Tik niekuomet nereikia pamiršti nuosakumo ir sveikatos saugumo.

pirmoje vietoje tiksliausia potrupų mažinti riebalų kiekį kasdieniniame maisto suvartojime. Antroje eilėje krakmolai, kuriais pasižymi bulvės, miltiniai patiekalai, visi saldūs valgiai ir gėrimai, o cukrus tai visu 100% krakmolai. Proteinių jokiū būdu nemažinti, nes jų trūkumas tikrai pažeidžia sveikatą. Čia reikalingas nuosaikumas, paremtas aiškia programa ir žinojimu ko tikrai siekiama. Nesupratimas maistungumo ir maisto sudėties gali tik pakenkti sveikatai. Šiais laikais kiekvienam, o ypatingai šeiminiškams, yra būtina turėti aiškų vaizdą apie bendrą mitybą, organizmo reikalavimus skirtingose aplinkybėse, prie kurių reikia taikinti maistą, kad pasiekti geriausių rezultatų.

Moderni šeiminiškė privalo žinoti ne tik maisto sudėtį, bet ir jausti atsakomybę savo šeimai, paruošiant tokį valgį, kuris būtų tikru geros sveikatos šaltiniu ir tuo pačiu atitiktų įprastam skoniui.

Maistas turi būti derinamas ir kiekybe. Reikalingas bent minimalus maisto paskirties ir kūno reikalavimų žinojimas. Aukštas mūsų civilizacijos lygis kiekvienam uždėda tam tikras pareigas civilizacijai išlaikyti ir ją vis gerinti. Kiekvienas privalo jausti tokią pat pareigą ir mitybos klausimu, nes be atsparios sveikatos visa kita nublunka ir netenka savy vertybę. Žinokime, kad visapusiškai pritaikintas kasdieninis maistas yra pagrindinė geros ir patvarios sveikatos, kuri žmogui yra viena iš brangiausių vertybių.

Neatsižvelgiant į tai šiame pertekliaus krašte ir dabar net virš 25% gyventojų valgo netinkamą maistą, sukeliantį įvairias ligas. Viena iš tokių ligų yra nutukimas, kurį tenka laikyti savotiška liga, nors kuriam laikui tokie nutukimai gali jaustis visiškai gerai ir laikyti save sveikais, kai tikrume jie jau yra tikras ligonis. Apie tai jau nebėra dviejų nuomonių.

Vargiai rasime asmenį, tyčia panorėjusį nutukti. Dažniausiai taip įvyksta prieš savo norą, ypatingai kai nepaisoma dieta.

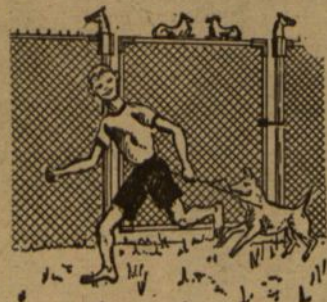
Svarbu įprasti, kad maistą reikia matuoti kalorijomis, o ne svarais. Maistą matuoti svarais reikėtų nesąmonė, nes svaras taukų turi savyje 4680 kalorijų, o žalių kopūstų svaras 115 kalorijų. (Prisiminkime, kad 3500 kalorijų teikia žmogui vieną svarą svorio). Užtat lygsvarai išlaikyti visuomet reikšia vadovautis maiste esančiomis kalorijomis, su kuriomis kiekvienas privalo susipažinti. Gi šeiminiškams tai būtina nustatant savo šeimos narių svorį.

Kai žmogus pasijunta augęs svoriu, jam nesunkiai sulaukyti, nes tai nereikalauja nei išminties, nei ypatingo ryžto. Sumažinimas tik vienos riekytės duonos kasdien (65 kalorijos) reikš skirtumą svorį septynis svarus į metus, nugriebto pieno stiklas (75 k.) -- aštuonis svarus, o viena plytukė sviesto (80k.), kaip restoranuose duoda, -- aštuonis ir pusę svaro, o visus tris kartus sudėjus reikš 23 svarus. Toks kasdieninis maisto sumažinimas tikrai nereikalauja ypatingų pastangų, o svorio skirtingas tikrai reikšmingas.

Čia reikalinga pastaba-niekomet neįsijungia į kraštutinius, kurie gali neatitaisomai pažeisti sveikatą. Dažnai tenka spaudoje skaityti fantastiškus receptus kaip staigiai suliesėti, stilioma net badavimo dietos. Tokie receptai suliesėti reikalauja ypatingo pasiryžimo, kuris visai nereikalingas, net nesaugus ir todėl nepatartina tokių drastiškų priemonių imtis. Sveikatos saugumas privalo būti statomas pirmoje vietoje, ko galima ir patartina siekti lengvesnėmis priemonėmis.

Pilnai užtenka numesti vieną svarą, kas reiškia 3500 kalorijų sumažinimą per savaitę arba po 700 kalorijų į dieną, prisilaikant normalaus judrumo. Pusę svaro savaitė dažnai rekomenduotina vidutiniškai nutukimui atvejais, kur nesama skubotumo. Fizinio judrumo padidinimas, kur įmanoma, žymiai palengvins maisto kiekio nutraukimą. Abi priemonės vartojant dažniausia gaunami geriausi rezultatai. Tik niekuomet nereikia pamiršti nuosakumo ir sveikatos saugumo.

DABAR GERIAUSIAS LAIKAS ĮRENGTI TVORAS JŲSŲ NAMŲ PUOSNUMUI IR ŠEIMOS SAUGUMUI

Įrengiame tvoras, duris, langus, stogelius, tureklus ir kitus įvairaus metalo, plastikos ir stiklo gaminius jūsų pagerinimui ir papuošimui.

KOSTAS BUTKUS

Telefonai: CHICAGO

LUDlow 5-6291,

bet kuriuo laiku,

PROspect 8-2781

rytais ir vakarais.

PETKUS
LAIDOJIMO ĮSTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYŠ MODERNIOS KOPLYČIOS

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

'AUKURO' ANSAMBLIO METINIS KONCERTAS

Sekmadienį, balandžio 4 dieną, 3:30 p. p. šv. Jurgio parapijos salėje, Vysk. M. Valančiaus mokyklos 'Aukuro' ansamblis ruošia savo pirmąjį metinį koncertą. Programoje — choras, kanklių orkestras, vyresniųjų ir jaunesniųjų tautinių šokių grupės. Ansamblio vadovas muz. Alf. Mikulskis, nors ir labai užimtas ruošdamasis Čiurlionio ansamblio sidabriniam jubiliejui, vienintelį savo laisvą antradienio vakarą skiria mūsų jauniems dainininkams, ruošdamas juos koncertui. Su kanklininkėmis kas šeštadienį mokykloje ir kitomis dienomis savo namuose O. Mikulskienė ruošiasi šiam koncertui visu spartumu. Teresė Neimanaitė smarkiai dirba ir ruošia jaunesniuosius šokėjus.

Ansamblio krikšto tėvai, p.p. M. Švarcienė, A. Puškorūtė, dr. E. Lenkauskas ir dr. A. Nasvytis, tuoj po koncerto ruošia vadovams ir ansamblio dalyviams vaišes. Mokyklos vedėjas p. J. Stempuzis, padeda, pataria ir koordinuoja visą šį pasiruošimą atšvesti 'Aukuro' ansamblio vienerių metų sukaktį. Visi Clevelando lietuviai kviečiami į šį koncertą atsilankyti ir įsitikinti, kad 'Aukuro' ansamblio šūkis 'Mokslas, Darbas ir Daina' nebuvo tuščiai paskelbtas.

• **Lietuvių Kultūrinio Darželio Sąjungos** metinis susirinkimas įvyks sekmadienį, balandžio 11 d., 11:30 val. ryto Lietuvių salėje.

Visi senesnių organizacijų atstovai kviečiami dalyvauti. Primename organizacijoms, kurios naujai išrinko atstovus į L. K. Darželio Sąjungą, įteikti jiems įgaliojimus, formaliam jų priėmimui. Pageidaujama atsiųsti po du atstovus. Kviečiami įstoti į Darželio Sąjungą ir pavieniai veikėjai.

Valdyba

Kovo 28 d. įvyko LB Clevelando I apylinkės susirinkimas, kuriame buvo išrinkta nauja valdyba. Nuotraukoje kairėje buv. valdyba: Puškorūtė, Zorska, Karpus ir Eidimtas. Dešinėje susirinkimo prezidiumas: J. Daugėla, A. Kasulaitis, inž. A. Nasvytis ir L. Leknickas.

• **Roberta Peters**, koloratūrinis sopranų žvaigždė, pasirodys Kitty vaidmeny Metropolitano Operos statymoje operoje "Paskutinis Barbaras". Tai įvyks bal. 28 d.

Bilietus įsigyti galima Unin Commerce Banko patalpose, E. 9 ir Euclid Ave. kaimas.

• **J. Mull-Muliolio** namų pirkimo ir pardavimo įstaiga, iki šiol veikusi 13229 Superior Ave., nuo kovo 29 d. persikelia į naujas patalpas — 15969 Euclid Ave. Telefonas lieka tas pats: UL 1-6666.

Istaigos vedėju yra A. Dailidė.

Pagrindinė J. Mull-Muliolio draudimo ir namų pard. įstaiga lieka, kaip buvusi, 6606 Superior Ave.

Ohio Lietuvių gydytojų draugijos metinio susirinkimo prezidiumas. Kairia dr. J. Skrinška, sėdi dr. A. Martus ir dr. D. Degešys.

Ohio Lietuvių gydytojų draugijos metinio susirinkimo kovo 27 d. dalyviai Čiurlionio ansamblio namuose Clevelande.

• **LB I Apylinkės metinis susirinkimas** įvyko kovo 28 d. Lietuvių salėje. Į susirinkimą atsilankė 68 apylinkės nariai.

Po atidaromųjų ceremonijų, apyl. pirm. F. Eidimtas prezidiuman pakvietė A. Kasulaitį, J. Daugėlą, A. Nasvytį ir L. Leknicką.

Susirinkimą sveikino PL B vicepirm. A. Nasvytis ir ALT vardu J. Daugėla.

Valdybos vardu pranešimus padarė pirm. F. Eidimtas ir iždin. Z. Tarutis. Revizijos komisijos pranešimą padarė V. Kasakaitis.

Iš pirm. F. Eidimto pranešimo paaiškėjo, kad valdybos buvo daugiausia darbuotasi rengiant minėjimus, šventes, kurių tarpe buvo ir atžymėtinai aukšto kult. lygio parengimų — kaip K. Donelaičio Metų pastatymas, L. Šukytės koncertas ir kt. Gaila, kad iš visų parengimų nesulaukta siektų pelno. Apyl. kultūriniais reikalais paremti. Visų praėjusių metų kadencijos parengimų pelnas — apie 800 dol. Iš viso, metinė apyvarta siekė arti 2000 dol.

Reviz. k-jos vardu V. Kasakaitis ypatingai pabrėžė kruopščiai vedamą atskaitomybę, už ką susirinkimas pareiškė padėką ižd. Z. Tarutiui.

Pranešimai buvo patvirtinti. Kiek diskusijų kilo dėl Vysk. Valančiaus liet. mokyklos tėvų k-to pirm. V. Staškevičiaus pareiškimo, pabrėžiant, kad mokyklos veikimas smulkiai nušviečiamas tėvų susirinkimuose, į kuriuos kviečiami ir visuomenės nariai. Šiame susirinkime jis sutiko atsakyti į klausimus, jei tokių būtų, o detalėmis jis nematęs reikalo susirinkimo gaisinti. Kai kam toks pareiškimas atrodė šaltoku susirinkusiųjų atžvilgiu, tačiau diskusijų metu paaiškėjo, kad apylinkės parama mokyklai nebuvo pakankama, kad pateisintų tokio pranešimo reikalingumą. Kitaip sakant, valdyba neatsakė dėmesį į įstatuose įsakmiai nustatytą reikalą.

vimą "organizuoti ir palaikyti lietuvių švietimo, auklėjimo ir kt. įstaigas", paliekant liet. mokyklos egzistenciją tėvų rūpesčiui.

Susirinkimui neteko svarstyti kokių svarbesnių pasiūlymų ar veiklos planų.

Į naują valdybą buvo išrinkti: Vyt. Braziulis, J. Budrienė, F. Eidimtas, K. S. Karpus, A. Plavičius ir K. Budrys. Į revizijos komisiją: V. Kasakaitis, L. Leknickas ir Z. Tarutis.

BAŽNYTINĖS MUZIKOS KONCERTAS

Kovo 28 d. 4 val. p.p. įvyko religinės muzikos koncertas Naujosios parapijos bažnyčioje. Koncertą globojo parapijos klebonas kun. J. Angelaitis, išpildė — šv. Jurgio parapijos choras su solistais, vadovaujant muz. Pr. Ambrazu, chorą ir solistus vargonais palydint Regina Brazaitiene.

Gražioje romantiško stiliaus, inž. archt. St. Kudoko pastatytoje dail. Varnello paveikslo ir vitražais išpuoštoje bažnyčioje, labai pasigendama gražios giesmės. Praėjusio sekmadienio koncertas ilks atmintiną ilgą laiką.

Koncertą pradėjo mišrus choras su kūriniu Kristus Galingas — Kristus valdo visą pasaulį, O. Gausz ir Ant. Kalvarijos kalno balsus reginys — Kun. J. Čižausko. Abi giesmės — įspūdinga žanaga, primenantį klausytojui šio koncerto prasmę.

Į šiluvos Mariją — Pr. Ambrazo išpildė moterų choras su solistais: V. Matulioniu ir A. Liutkun. Graži, patriotinio turinio giesmė nepaliko lauko įspūdžio dėl abiejų tenorų balsų panašumo, Baritonas būrį įspūdingiau nuskambėjęs.

Meldžiam Tavo Viešpatie — kun. J. Čižausko ir Maria Mater Gratiae — Guidi, išpildė mišrus choras su I. Grigaliūnaite, Gaila, kad gražiai besireiškianti jauna dainininkė greičiausiai buvo atsistojusi netinkamoje vietoje ir todėl silpnokai girdėjosi.

Solistas V. Matulionis išpildė: Tėve! Tavo rankas atiduodu savo sielai — 6-tas Kristaus žodis iš Kantatos Septyni Paskutiniai Kristaus žodžiai — Th. Dubois. Šios kantatos ištrauka būtų buvusi įspūdingesnė su įprastu choro akompanimentu. Solistas pasirodė pajėgus šiam kūriniui nugalėti. Gal tik aukšti tonai per tamstis ir lyg forsuojamai.

Dievas neapleidžia — Pr. Ambrazo, viena iš įspūdingiausių jo giesmių šiame koncerte, kurią išpildė mišrus choras.

Tu Virginum Corna — W.A. Mozart ir Inflammatus et Accensus (iš Sabat Mater) — G. Rossini išpildė solistė J. Krikštolaitytė-Daugelienė su mišriu choru. Šie abu kūriniai yra perlaiz muzikos kompozicijoje savo forma. J. Krikštolaitytė — Daugelienė kūrinių išpildė labai gražiai, kaip aukšto lygio solistė-menininkė. Jos lyrinis, gražus tembro, koloratūrinis balsas buvo vieno dainininkės visose gaidose. Šiame koncerte ji buvo viršūnėje viso solistų sąjatos.

Pabaigai reikla pastebėti, kad muz. Pr. Ambrazas tikrai gali didžiulius turėdamas šį gražų ir pajėgių balsais turtingą cho-

rą ir choras turėdamas gabų ir darbštų muziką Pr. Ambrazą. Po koncerto įvyko vaišės, kurių pelnas skirtas parapijos koncertinio fortepijono skoloms apmokėti. Koncerto iniciatoriai: Julius Kazėnas ir V. Jurgelis, A.K.

• **Prieš atnaujindami savo draudimus, palyginkite kainas telefonuodami V. Giedraičiui 944-6835 ar Z. Obeleniui 531-2211.**

LOS ANGELES

PARDUODAMAS

šuniukas — prancūziškas pūdelis. 125 dol., 9 mėn. amžiaus.

Telef. 791-5738.

PARDUODAMAS NAMAS

Geras, vienos šeimos mūrinis namas

COLONIAL HTS.

Moderni vonia ir virtuvė, poilsio kambarys, gražus sklypas ir garažas. Savininkas išsikelia iš Clevelando. Kaina tik \$17,500.

Dėl smulkesnių informacijų skambinti

ŠIRVAITIS

WM. T. BYRNE

Real Estate

1535 Hayden Ave.

MU 1-6100 — įstaiga.

KE 1-4080 — namai.

(38-40)

J. P. MULL-MULIOLIS REALTOR

Šv. Jurgio parapijoje

Turime keletą gerų vienos ir dviejų šeimų namų. Bonna, Hecker, Addison, Cornelia ir kt. Arti gero susisiekimo, bažnyčios, mokyklos. Nebrangūs, galima pirkti su mažu įmokėjimu. Nedideli mokesčiai. Suinteresuoti skambinkite.

E. 160 — St. Clair

2 šeimų 4-4, 3 garažai. Nuoma 130 dol. mėn. \$9,500

Investavimui

32 ft., arti Lake Shore Blvd. Naujas — mūrinis.

Euclid, Ohio

3 metų "split-level", 3 miegamieji, salionas, valgomasis, virtuvė, kilimai, padalintas rūsys. Arti mokyklų ir susisiekimo.

Norintieji parduoti namus skambinkit UL 1-6666.

Lietuviai bendradarbiai:

Alg. Dailidė, John Lorenz

ir Ant. Mikoliūnas

15969 Euclid Ave.

UL 1-6666

LOS ANGELES SCENOJE — RAUDONASIS VYNAS

Balandžio mėn. 10 ir 11 dieną, šv. Kazimiero parapijos salėje Los Angeles scenos darbuotojai stato 3-jų veiksmų komediją "Raudonasis Vynas". Veikalas, verstas iš latvių kalbos, įdomus ir priskiriamas prie klasikinių veikalų. Geras "Vyno" "pilstytojų" sąstata užtikrina jo pasisekimą: Jonė Peterienė niekaados nėra apvylysi mūsiškosios publikos, Alfa Petrauskas "Diagnozėje" švystelėjęs, labai laukiamas vėl pasirodant, Lita Žilevičiūtė taip pat pamiltą mūsų iš ankstyvesnio pasirodymo, Emilis Skistimas, ištikimas teatro dabuotojas, daug valandų aukojas, na ir pagaliau rež. Juozas Kaributas. Jis paruošia spektaklius, aukodamas laiką ir net finzinį darbą atlikdamas.

Los Angeles publika įrodė, kad čia statomais veikalais domisi. Kviečiama ir ši kartą visus. Tuo įrodysime, kad vertiname veikalus, kurie pasirodo mūsų scenoje. "Vynas" nesprendžia rimtų problemų, lengvai suprantamas, nuotaikingas.

Deko racijas kruopščiai ruošia Algis Žaliūnas. B. V.

SOLISTAS ANTANAS PAVARIS dainuoja vokalinio rečitalio metu, kovo 20 d. Los Angeles šv. Kazimiero parapijos salėje, žavėdamas publiką savo lyrinio tenoro balsu.

L. Kančausko nuotrauka

Naturally

SUPERIOR SAVINGS

SINCE 1909

13515 EUCLID AVE.
6712 SUPERIOR AVE.

HOME and
REMODELING
LOANS
....
INSURED SAVINGS

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185th St.
KE 1-7770

DAILIOJO ŽODŽIO VARŽYBOS IR MENO POPIETĖ

Programą išpildo dailiojo varžybų finalistai ir moksleivių meno ansambliai. Įėjimas auka.

VARŽYBAS RUOŠIA LB CHICAGOS APYGARDOS ŠVIETIMO KOMISIJA.

TECHNISKUS ORGANIZACINIUS DARBUS ATLIEKA LB CHICAGOS APYGARDOS VALDYBA.

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

LIETUVOS DIPLOMATINIAI IR KONSULIARINIAI ATSTOVAI WASHINGTONO LIETUVIŲ TECHNOLOGIJOS IR GAMTOS MOKSLŲ DRAUGIJOS PASKAITOJE

Š. m. kovo mėn. 20 dieną, ponų Vasaičių namuose įvyko Washingtono Lietuvos Technologijos ir Gamtos Mokslų Draugijos su-ruošta inž. Vytauto Mošinskio paskaita, tema: "Helikopteriai — Veikimo Pagrindai ir Pritaikomumas", kuri buvo pailiustruota dviem neilgais spalvotais garsiniais filmais.

Į paskaitą atsilankė tuo laiku Washingtono posėdžiaus Lietuvos Diplomatinių ir Konsuliariinių atstovai: Diplomatijos Sefas Ministeris Stasys Lozoraitis, Lietuvos Pasirūpinimo bybės Washingtono Patarėjas Dr. Stasys Bačkis su ponia, Generalinis Konsulas Chicagoje Dr. Petras Daužvardis, Generalinis Konsulas New Yorke Vytautas Stašinskas, Generalinis Konsulas Kanadoje Jonas Žmuidzinas, Vicekonsulas New Yorke Anicetas Simutis.

Ministeris Stasys Lozoraitis padarė trumpą pranešimą apie savo kelionę po

Pietų Ameriką ir gausiai su s irinkusieji washingtoniečiai draugijos nariai ir svečiai turėjo malonios progos, besivaišindami, susipažinti ir pasikalbėti su ministru Mošinskiu, mūsų konsulais ir paskaitą skaičiusiu inžinierium Vytauto Mošinskiu, kuris helikopterų srityje yra padaręs keletą išradimų. G. G. K.

AUKOS LITUANUS ŽURNALUI

Per Lituanus vajuos centrinių komitetą šiomis dienomis aukojo:

Po 100 dol. — Amerikos Lietuvos Gydytojų Sąjunga, LB Waukegan apylinkė, Bostono studentų s-gos skyrius, Juozo Briedžio svečiai juozinių proga Detroit.

Po 50 dol. — Rymo Katalikų Susivienijimas Amerikoje ir Ateitininkų - Sendraugių S-gos Centro Valdyba.

29 dol. — Worcesterio Lituanus remti komitetas.

Po 10 dol. — Valantinas Bauža (Detroitas), Gražina Čėsnaite (Worcester), Petras Molis (Worcester), ir kun. Vytautas Balčiūnas (Putnam, Conn.).

Aukos ir toliau galima siųsti Centriniam komite-

tui sekančiu adresu: inž. Česlovas Staniulis, 21100 Fairview Dr., Dearborn Hts., Michigan 48127. (slm)

• Zita Burneikytė, gyv. 3613 So. Union Ave., Chicago, Illinois 60609, užsiregistravo į lietuvių tautinių šokių ratelių mokytojų-vadovų kursus, kurie prasidės š. m. birželio mėn. 13 dieną Dainavos stovyklavietėje ir tęsis dvi savaites. Norintieji kursus lankyti, prašoma registruotis LB Centro valdybos sekretoriaus adresu: Kostas Januška, 2646 West 71st St., Chicago, Illinois 60629.

• Jaunimo literatūros premijai atrinkti komisijai prisiuntę savo veikalus, Jantina Narūnė, Joana Pautienis ir Lietuvių Dienų leidykla D. Buidokienės "Keturkojis Ugniagesys".

Veikalus prašoma siųsti Jeronimas Ignatonis, 6642 So. Francisco Ave., Chicago, Illinois 60629.

Dargio ir Mončio paroda Chicagoj

• Dail. Alfonso Dargio ir skulpt. Antano Mončio kūrinių paroda atidaroma šį šeštadienį, balandžio 3 d. Chicagoje, Ciurlionio galerijoje. Skulptorius Antanas Mončys, gyvenęs Paryžiuje, į parodą yra atsiuntęs 15 bronzos ir medžio skulptūrų, gi dail. Alfonsas Dargis, išbuvęs Europoje metus laiko, parodoje išstato apie 40 tapybos kūrinių ir asmeniškai dalyvaus parodos atidaryme.

Parodą rengia Korp! Gintaras. Nuotraukoje A. Mončio skulptūra — Auksuotas medis.

KULTURINĖ POPIETĖ

Lietuvių Tautinis Akademis Sambūris Chicagoje rengia eilinę kultūrinę popietę, į kurią maloniai kviečiami visi sambūrio nariai, o taip pat jų svečiai, kaip lygiai lietuviškoji studentija. Popietės pagrindinis referentas Ped. Lituanistikos Instituto Lektorius Domas Velička kalbės tema: "Lietuvių tautinio švietimo problemos".

Popietė, 1965 m. balandžio 11 d. Pradžia 3 val. 30 min. p. p. Radijo Margutis patalpose — 6755 So. Western Ave., Chicago Illinois.

METINĖ SUEIGA

Lietuvių Tautinis Akademis Sambūris Chicagoje šaukia metinę sueigą, kuri bus 1965 m. balandžio 24 d., pradžia 6 val. vak. Stepo Trinkausko svetainėje, "Crescent Lodge", 6316 W. 65th Street, Chicagoje.

Sueigos darbotvarkėje: apyskaitiniai pranešimai, naujų vald. organų rinkimai, diskusijos dėl veiklos ir kt. Sueigoje kviečiami dalyvauti visi sambūrio nariai, o taip pat laukiami atvykstant jaunieji Korp! Neo-Lithuania filiteriai.

CHICAGIŠKĖS NUOTRUPOS

Kadaise Rockefelleris išdalino kniečiams žibales lempas, kad iššauktų didesnę žibalo pareikalavimą Kinijoje. Jam tai tikrai apsimokėjo. Panaši situacija buvo chicališkę Margučio radijo programą pradėjus perduoti FM bangomis (93,1). Naujoji stotis yra stipri, lengvai girdima net 150 mylių atstume, o su antenom net už poros šimtų mylių. Mintis pasinaudoti FM bangomis jau buvo kilusi seniai, kai tik Margučiu buvo atsakyta senoji stotis, o kitos stipresnės AM stotys nenorėjo įsileisti programų svetima kalba. Tačiau kiek klausytojų turi radijo aparatus, pritaikintus ir FM bangoms? Į tą klausimą niekas neturėjo tikro atsakymo, todėl Vanagaitienė ir pabūgo jomis naudotis. Pasinaudoti Rockefellerio receptu nebuvo galima, FM radijo aparatai kaštuoja apie 30-40 dol., o programai klausyti nereikia pirkti nei žibalo nei mokėti kokių kito mokesčio.

Surasta kita AM stotis buvo silpna ir ypač vakarais — sutemus — blogai girdima net tokioje lietuvių kolonijoje kaip Marquette Parkas. Dėl to Margutis nustojo daug klausytojų. Ar dabar juos pasiseks grąžinti, klausimas palieka atviras, tačiau pastangos tam daromos visai rimtos. Naujus aparatus vistiek reikia laiks nuo laiko įsigyti, todėl reikia tikėtis, kad vakarinė lietuvių radijo valanda (nuo 7 iki 8 val.) bus išlaikyta. Tam reikia platesnės tautos iš visų suinteresuotų pusės.

Negali pasakyti, kad naujoji Margučio radijo programa būtų labai įdomi. Tiesa, ir senoji programa paskutiniu laiku nebuvo tobula, bet jai daug kas buvo atleistina. Naujieji programos vadovai turi iš naujo išsikvoti sau simpatijų, o tai nelegva, nes visuomenė yra gerokai išlepusi. Pagaliau sunku ką nors ir padaryti. Kiek turime lietuviškų plokštelių? Pakviesi kokį kalbėtoją — žitėrėk ir pradės dėstyti kokius visai senus dalykus ir taip nuobodžiai, kad lieki programos klausyti tik iš pareigos, o ne malonumo... Ir naujieji vadovai turėjo tik gerus norus, bet tik nepatyrimą ar bent teorines žinias. Už tat pirmasias programas buvo tikrai sunku iškalauyti. Praeitą penktadienį užstatęs Margučio programą buvau maloniai nustebintas. Valdas Adamkavičius ir Petras Petraitis, atrodo jaudingai drąsiai ir įgudę... Pradžia gera, reikia tik daugiau materialinių ir moralinių paskatinių taip varyti toliau. Savaimė aišku ir programos vadovai neturėtų užsistoti ant laurų...

Prisiminus pastangas lietuviškos radijo valandos išlaikymui Chicagoje turime Marquette Parko bažnyčią, savo išvaizda, jei ne dvasia, gerokai lietuviška. Nelabai seniai ji statyta, bet štai jau ir ji pasuko visų kūrų tariai lietuviškų institucijų keliu. Atėjo atriai malioriai ir nudažė visą vidų žaliai. Niekas prieš žalią spalvą. Ji ne tik aiški, bet turi vietos ir mūsų trispalvėje, tačiau šioje bažnyčioje ji netinka. Ji čia šalta, neturi šiltų tonų, kurie rištųsi su vitražais ir esamu marmuru. Anksčiau bažnyčioje vyravo balta spalva, lubos buvo alyvastrinio plasterio ir visa tai derinosi su visu barokišku vaizdu. Dabar ne tik sienos, bet ir ornamentai užtepti aiškiu žalumu. Dar vienas kitas uždažymas ir jų visai neįžiūrėsi. O rodos yra tiek lietuvių dailininkų su skoniu, pripažinimu ir patyrimu. Ir bažnyčia lietuviška. Ar negalima buvo bent pasitarti? Beje, dingo ir lietuviški ornamentai nuo durų... (vm)

ELIZABETH

TAUTINĖS SĄJUNGOS SKYRIUS AUGA

Tarp daugelio Elizabetho lietuviškų organizacijų, Tautinės Sąjungos skyrius, mūsų bendruomenės dalis, reiškiasi gyvai ir judriai. Gal būt dėl to, kad žmonės jai priklauso yra siejami bendrais tautinio susipratimo bei lietuviškų tradicijų ugdymo ryšiais.

Kovo mėn. 22 dieną Lietuvių Laisvės salėje Elizabeth, įvyko skyriaus narių susirinkimas. Susirinkimas buvo įdomus tuo, kad jį atsilankė ir savo mintis pareiškė sąjungos pirmininkas Vytautas Abraitis su ponia. Be narių atvyko beveik antra tiek prijauniančių ir svečių, kurie atidžiai išlausė pirmininko kalbą.

Pasidžiaugęs elizabethiečių veikla, svečias plačiau apžvelgė naujai apsiungusio VLIKo veiklą ir užduotį. Kaip žinia, Tautinę Sąjungą ten dabar atstovauja dr. Bronius Nemickas. Sąjungos atstovavimas VLIK esąs svarbus ir naudingas Lietuvos reikalų gynimo faktorius, nes tai priduoda jam daugiau svorio ir suteikia didesnę visuomenės pasitikėjimą. Įvykiai rodo, kad dabartinė pasaulio politinė padėtis dar nėra palanki Lietuvos laisvei. Tai gi, nereikia per daug tikėtis, kad laisvės atgavimas

gali būti artimos ateities įvykis. Kova dėl nepriklausomybės dar pareikalaus darbo ir pastangų, o svarbiausia, reikia laukti gero "politinio vėjo". Nepriklaus-

somybės Talka dabar ruošianti gerą anglų kalba Lietuvos reikalų leidinį "Reference Book". Pabaigoje kalbėtojas pastebėjo, kad jis, kaip naujai atsikėlęs į New Jersey valstybę, dabar pagal teritorinį pasiskirstymą turėsiąs priklaustyti artimiausiam skyriui, kuris ir yra Elizabeth.

Į šį susirinkimą atvyko svečių ir iš toliau, būtent Jonas Valaitis iš New Yorko, inž. Vladas Dilis su ponia iš East Orange, ir senas veteranas - vienmintis Juozas Kralikauskas iš Newarko. Jonas Valaitis iškėlė sveikų minčių, kaip efektingiau amerikiečiams atidengti komunistų kėslus ir parodyti rusų daromas skriaudas Lietuvai. Jo pagrindinė mintis buvo, kad reikia vieningai dirbti su kitų sovietų pavergtų tautų atstovais ir tuo būdu visiems bus lengviau budinti apsnūdusią pasaulio sąžinę.

Elizabetho ALT Sąjungos skyrius dabar yra gerokai paaugęs nariais ir ateityje mano dar padidėti. Per penkioliką metų skyrių sudarė vien vyrai, o šiais metais narių tarpe jau yra ir pirmosios dvi moterys, tai Bronė Lukoševičienė ir Elena Kidžienė. Vasarą Valdyba yra numaciusi suruošti išvyką-gegužinę, o rugšėjo mėnesį paminėti Tautos šventę. Klausimams pasi- baigus įvyko jausus pobūvis.

Šiuo metu Elizabetho skyriui pirmininkauja Petras Lanyš, sekretoriaus pareigas eina Henrikas Bitėnas ir išdininko — Pranas Damijonaitis. j. v.

Philadelphia's neolithuanai ruošiasi savo metinei šventei, kuri įvyks gegužės 1 d. Nuotraukoje padalinio pirm. G. Mironas ir J. Matonis sueigos metu, svarstant šventės pravedimą. Į šventę laukiama atvykstant neolithuanų ir iš kitų miestų. Dėl informacijų kreiptis į pirm. G. Mironą, 8006 Castor Ave., Philadelphia, Pa. 19115.

JUZEI ORANTIENEI

ir jos šeimai, mylimai motinai ELZBIETA PLEDIENEI-ZABLECKIENEI mirus, daug užuojautos reiškia

D. ir J. Širvaičiai